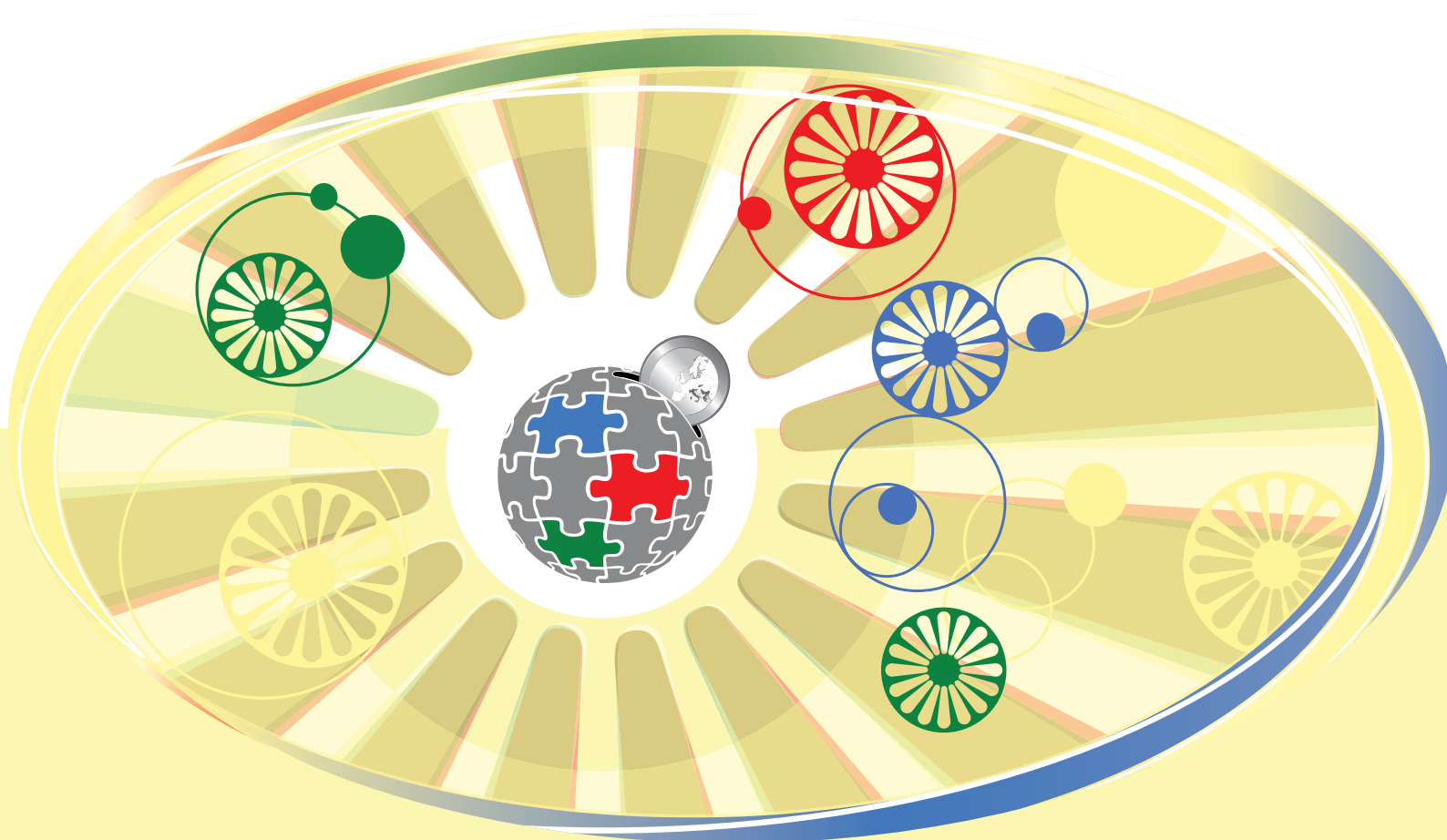

DELOVNI ZVEZEK IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA FINANČNA PISMENOST ZA ROME

Podatki o projektu

Projekt: Grundtvig Multilateral

Naslov projekta: Finančna pismenost za Rome

Akronim: FINALLY

Projekt št.: 527860-LLP-1-2012-1-SI-GRUNDTVIG-GMP

Koordinator projekta: Razvojno izobraževalni center Novo mesto, Slovenija

Partnerji: Ekonomska fakulteta, Univerza v Nišu (Srbija), Fakulteta za zdravstvo in socialno delo, Univerza Trnava (Slovaška), Codici Agencija za socialne raziskave (Italija), Fundacija za zdravstveni in socialni razvoj (Bolgarija), Techniki Ekpaideftiki (Grčija), University of Piraeus, Research Center (Grčija), Action Synergy S.A. (Grčija)

Informacije o priročniku

Naslov: Delovni zvezek izobraževalnega programa Finančna pismenost za Rome

Urednici: Gabi Ogulin Počrvina, Savka Savova

Avtorji:

Ana Popović, Rayna Dimitrova, Savka Savova, Gabi Ogulin Počrvina – modul 1

Jelena Stanković, Rayna Dimitrova, Savka Savova, Gabi Ogulin Počrvina, Mária Garabášová – modul 2

Gabi Ogulin Počrvina – module 2 (igra Romonopoly)

Srđan Marinković, Rayna Dimitrova, Savka Savova, Gabi Ogulin Počrvina, Mária Garabášová – modul 3

Danijela Stošić – modul 4

Nacionalno specifični četrti modul sta napisala: Gabi Ogulin Počrvina, Gregor Sepaher

V sodelovanju s projektnimi partnerji: Razvojno izobraževalni center Novo mesto (Slovenija), Ekonomska fakulteta, Univerza v Nišu (Srbija), Fakulteta za zdravstvo in socialno delo, Univerza Trnava (Slovaška), Codici Agencija za socialne raziskave (Italija), Fundacija za zdravstveni in socialni razvoj (Bolgarija), Techniki Ekpaideftiki (Grčija), Action Synergy S.A. (Grčija)

Izdajatelj: Razvojno izobraževalni center Novo mesto,
zanj Marjeta Gašperšič

Oblikovanje: Katja Keserič Markovič

Simona Pavlin (Romonopoly)

Prevajanje: Tina Kočevar Donkov

Tisk: TISK ŠEPIC d. o. o.

Naklada: 40

Leto izdaje: 2015

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

336:37.014.22(=214.58)(076)(0.034.2)

DELOVNI zvezek izobraževalnega programa Finančna pismenost Romov [Elektronski vir] / [avtorji Ana Popović ... [et al.] ; urednici Gabi Ogulin Počrvina, Savka Savova ; nacionalno specifični četrti model so napisali Gabi Ogulin Počrvina, Gregor Sepaher za Slovenijo ; prevajanje Tina Kočevar Donkov]. - El. knjiga. - Novo mesto : Razvojno izobraževalni center, 2015

Prevod dela: Workbook for Financial literacy for the Roma

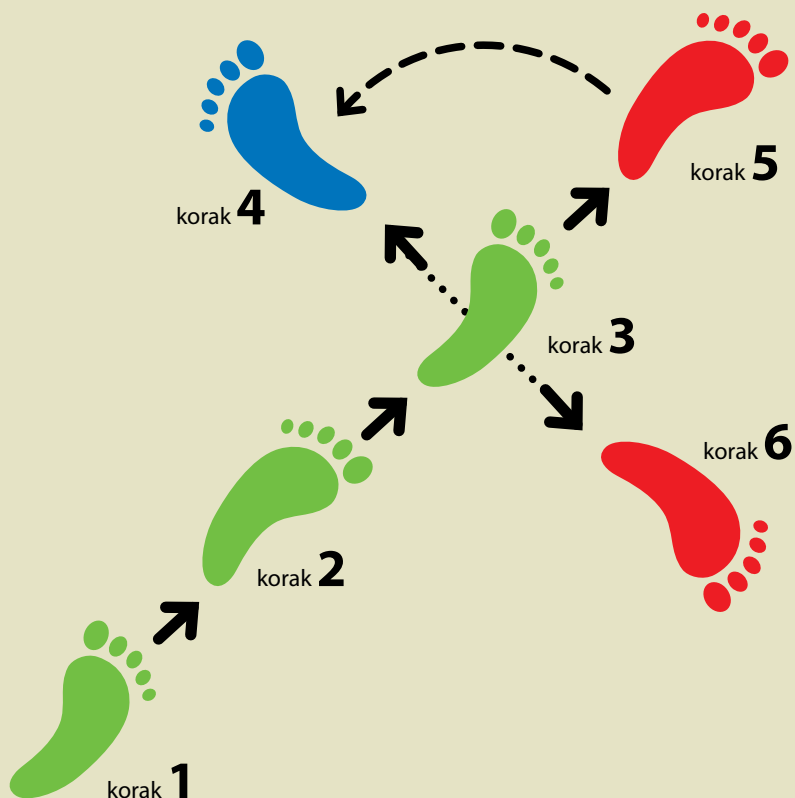
ISBN 978-961-6985-00-0 (pdf)

1. Popović, Ana 2. Ogulin Počrvina, Gabi

281977344

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije.

Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

MODUL 1			MODUL 2	MODUL 3	MODUL 4
1	2	3	4	5	6
Kakšne prihodke imam? Kako pripraviti hišni proračun?	Kaj moram kupiti? Koliko zapraviti?	Ali primanjkuje denarja? Ali si lahko premislim glede nakupa?	Načini varčevanja. Kako pripraviti načrt varčevanja?	Kako si lahko sposodim denar? Kje ga lahko dobim? Po kakšni ceni?	Kako lahko povečam svoj dohodek?
	stran 5		stran 29	stran 69	stran 89

KAKO UPORABLJATI DELOVNI ZVEZEK?

Ta delovni zvezek vsebuje 39 aktivnosti. Vsaka ima jasno opredeljen namen, ki je skupaj z drugimi elementi aktivnosti označen z glavnimi ikonami.

Ustna navodila za vaje poda izvajalec programa. Če navodil ne razumete, ga prosite za pomoč. Veliko zabave!

Glavne ikone

Namen

Zapisuj si

Igra vlog

Glavne
informacije

Preveri

Simulacija

Izreži

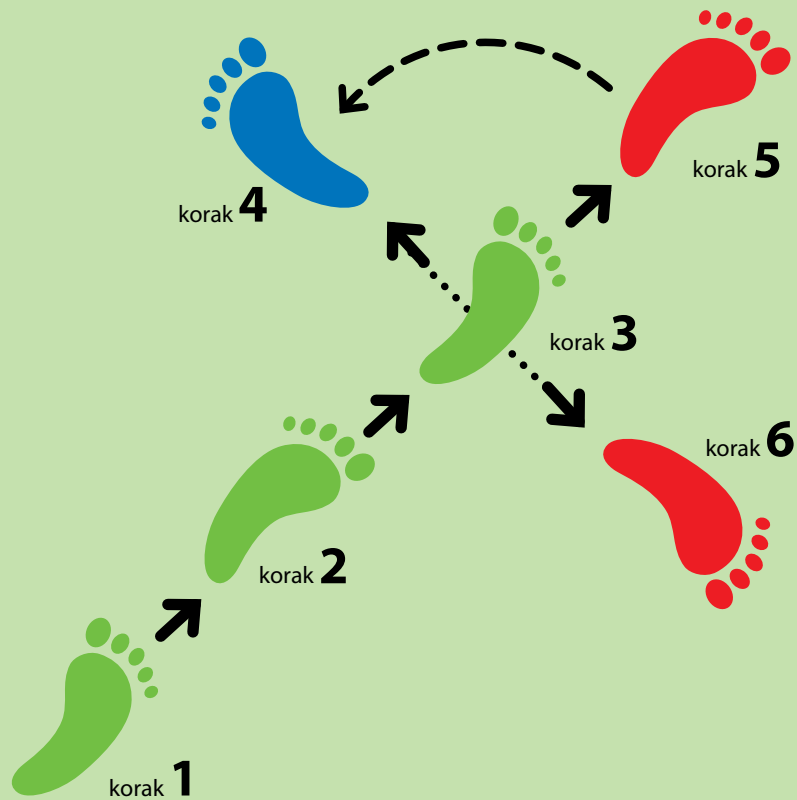
Razpoložljiv čas

Domača naloga

Uporaba
časopisa

MODUL 1

1

- Kakšne prihodke imam?
- Kako pripraviti hišni proračun?

2

- Kaj moram kupiti?
- Koliko zapraviti?

3

- Ali mi primanjkuje denarja?
- Ali si lahko premislim glede nakupa?

AKTIVNOST 1A: SEŠTEVEK LASTNIH/DRUŽINSKIH DOHODKOV

Namen: Pomoč pri ugotavljanju, koliko denarja pride v družinski proračun vsak mesec.

1. naloga: Seštevek vašega mesečnega dohodka
2. naloga: Seštevek mesečnih dohodkov vašega gospodinjstva

Vir dohodka	Mesečni dohodek - JAZ	MATI	OČE	SESTRA	BRAT	PARTNER/-ica	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
	Moj skupni dohodek	Materin skupni dohodek	Očetov skupni dohodek	Sestrin skupni dohodek	Bratov skupni dohodek	Partnerjev skupni dohodek	
Skupni mesečni dohodek gospodinjstva	JAZ+MATI+OČE+SESTRA/ BRAT+PARTNER ...						

Razpoložljiv čas: 30+30 minut

Kateri od naštetih dohodkov so redni?

Razpoložljiv čas: 10 minut

DOMAČA NALOGA: Člani vašega gospodinjstva naj razmislijo o svojih običajnih dodatnih/izrednih dohodkih. Če ne poznajo vsote teh dohodkov na mesečni ravni, jih vprašajte, koliko sredstev na ta način pridobijo na letni ravni. Ponovno izračunajte vsoto izrednih mesečnih dohodkov. Narišite novo preglednico. Pridobljeno vsoto dodajte dohodkom vsakega člana vašega gospodinjstva (vključno z vami) in ponovno izračunajte skupni mesečni dohodek gospodinjstva.

VAJA 1B: **KAKO ZAPRAVLJAMO?**

Namen: Pomoč pri ugotavljanju, koliko zapravimo.

Da bi bili karseda natančni, prosimo, upoštevajte primere družinskega proračuna ter smernice, ki ste jih dobili med izobraževanjem.

Razpoložljiv čas: 30 minut

Hierarhija potreb po Maslowu

Samouresničitev – ustvarjalnost, spontanost, reševanje težav, odsotnost predsodkov, sprejemanje dejstev

Spoštovanje – samospoštovanje, zaupanje, spoštovanje drugih, spoštovanje od drugih

Ljubezen/pripadnost – prijateljstvo, družina

Varnost – varnost telesa, službe, virov dohodka, družine, zdravje

Fiziološke potrebe – dihanje, hrana, voda, spolnost, spanje

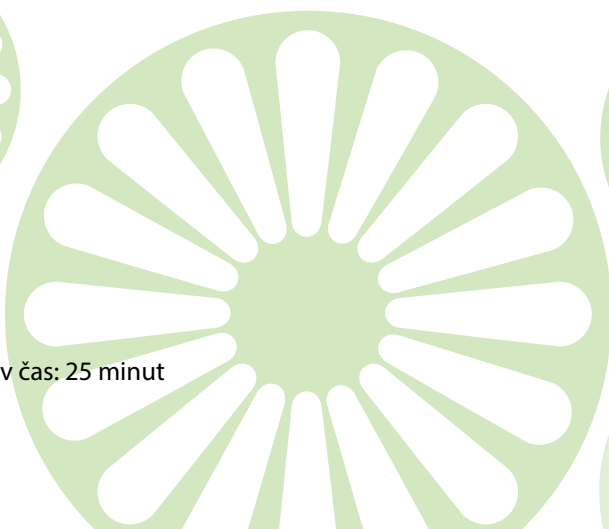
VAJA 1C: RAZLIKOVANJE MED POTREBAMI IN ŽELJAMI

Namen: Pomoč pri razumevanju razlikovanja med potrebami in željami.

POTREBE	ŽELJE
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Razpoložljiv čas: 25 minut

VAJA 1D: ZADOVOLJEVANJE POTREB IN ŽELJA

Namen: Pomoč pri ugotavljanju, kako naj razlikujem med potrebami in željami.

Označite pravilen odgovor.

POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

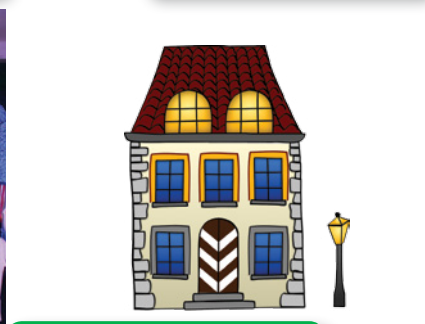
POTREBA

ŽELJA

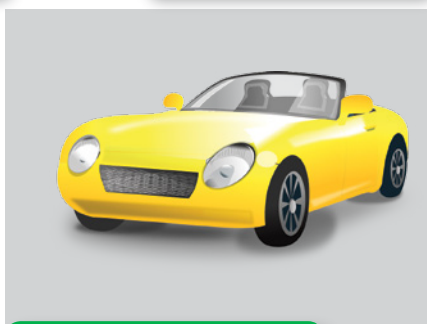
POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

POTREBA

ŽELJA

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 1E: SESTAVA PREDLOGA PRORAČUNA GOSPODINJSTVA

Namen: Naučiti se, kako izračunati pričakovane stroške gospodinjstva.

	Znesek
Skupni dohodki gospodinjstva	

Vrsta stroškov	Znesek
Stroški, povezani z domom: najemnina/obrok posojila	
Mesečne položnice: elekrika, ogrevanje, telefon, internet ...	
Stroški, povezani s potrebami otrok (šola, dieta ...)	
Redno nakupovanje: živila toaletne potrebščine / kozmetika	
Stroški prevoza (bencin, vzdrževanje vozila, zavarovanje vozila ali vozovnica za avtobus itn.)	
Oblačila	
Zdravljenje	
Zabava, dopust	
SKUPAJ	
RAZLIKA MED DOHODKI IN STROŠKI	

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 1F: SPREMLJANJE PORABE

Namen: Naučiti se, kako narediti seznam pričakovanih stroškov gospodinjstva.

Naredite seznam svojih mesečnih izdatkov in označite problematične stroške.

Dodatni stroški:	ZNESKI
Skupaj	
Rezultat proračuna gospodinjstva (iz prejšnje vaje, 1E)	
Dodatni stroški	
Rezultat	

Razpoložljiv čas: 35 minut

VAJA 1G: PONOVI PREGLED PORABE – NA POTI K SPREJEMANJU PAMETNEJŠIH ODLOČITEV O PORABI IN DOBRIM POTROŠNIH NAVAD

Namen: Razumeti, koliko porabimo tedensko.

Ponedeljek		Torek		Sreda		Četrtek		Petek		Sobota		Nedelja	
Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena
				Skupaj dnevno									
Skupaj tedensko													

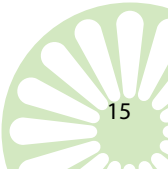
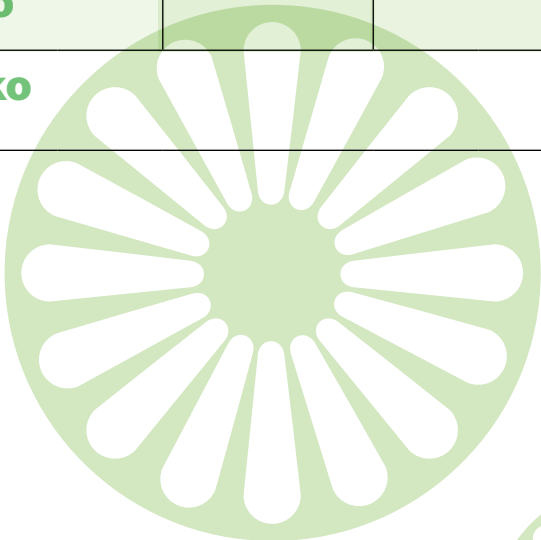
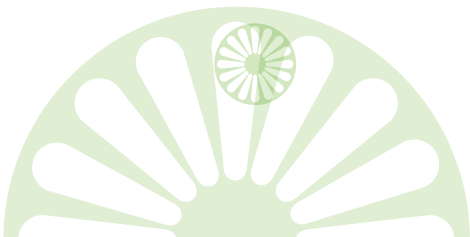
Razpoložljiv čas: 30 minut

DOMAČA NALOGA/VAJA 1H: Pregled porabe – na poti k sprejemanju pametnejših odločitev o porabi in dobrih potrošnih navad

Ponedeljek		Torek		Sreda		Četrtek		Petek		Sobota		Nedelja	
Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek	Cena	Izdelek
						Skupaj dnevno							
Skupaj tedensko													

VAJA 11: **VELIKE IN MAJHNE TRGOVINE**

Namen: Naučiti se ugotoviti, kako lahko oglaševanje vpliva na družinski proračun.

Razpoložljiv čas: 25 minut

VAJA 1J. SESTAVLJANJE NAKUPOVALNEGA SEZNAMA

Namen: Prikazati, da ima vsak družinski član svoje prioritete.

Mati

Meso
Sadje
Zelenjava
Čistila
Oblačila za otroke
Sladkor/sladkarije

Oče

Gorivo
Gume
Cigarete
Pivo
Sir
Čips

Babica

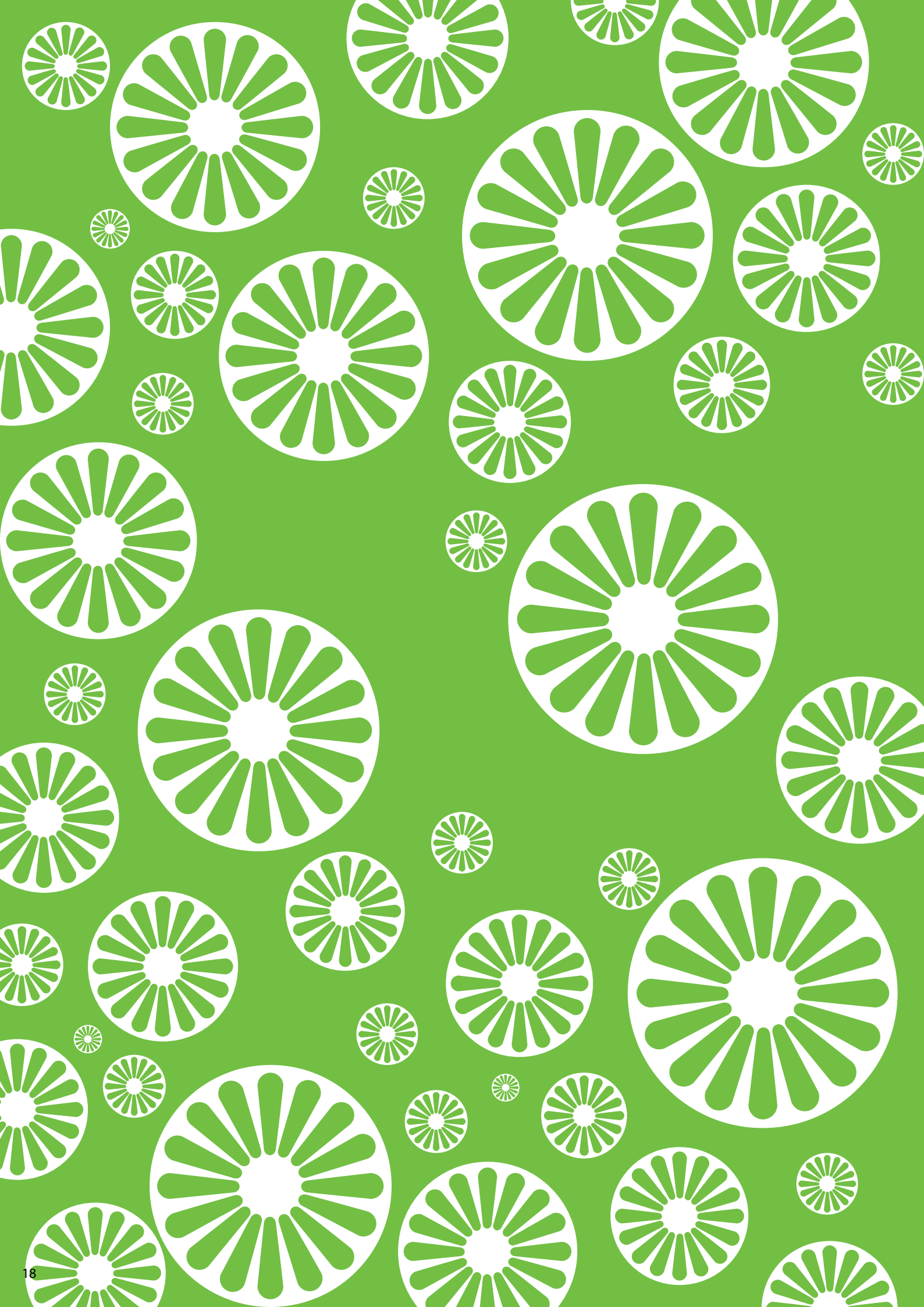
Meso
Čistila
Zelenjava
Olje
Maslo

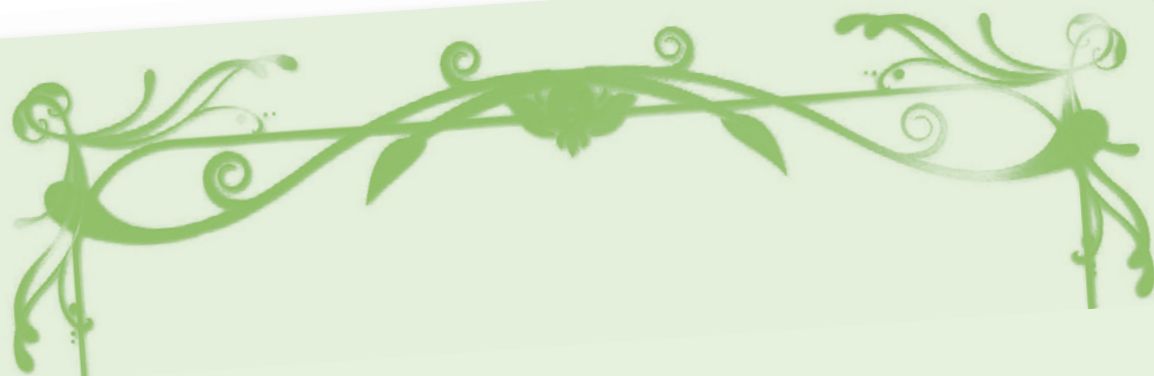

Dedek

Kava
Cigarete
Pivo
Zdravila
Meso

STE DOSEGLI DOGOVOR?

Nakupovalni seznam

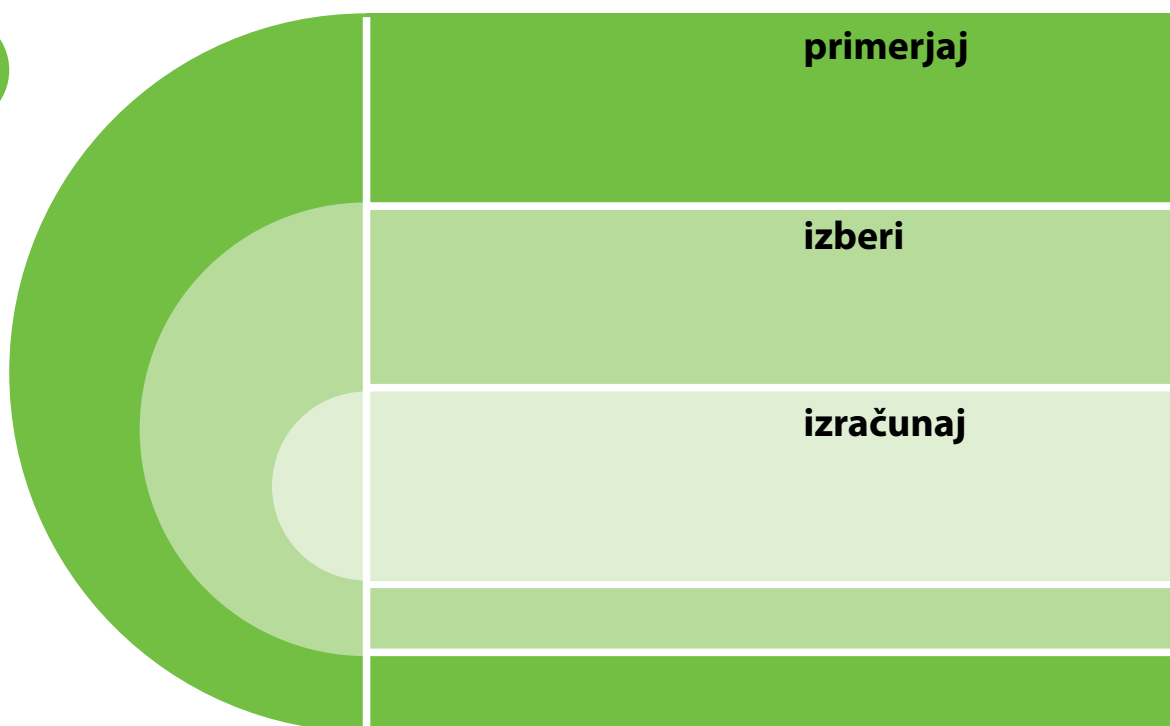
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

VAJA 1K. IZKORIŠČANJE PRILOŽNOSTI ZA PAMETEN NAKUP

Namen: Pomoč pri ugotavljanju, katera je najboljša cena za nakup izdelka in zakaj.

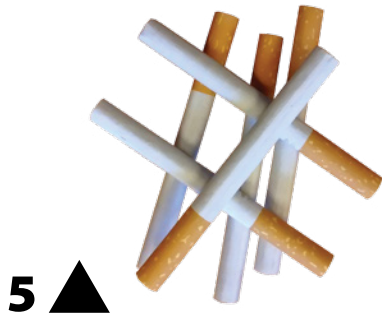

Razpoložljiv čas: 35 minut

VAJA 1L: SIMULIRANJE NAKUPOVALNIH NAVAD

Namen: Pomoč pri ugotavljanju prednosti in slabosti nakupovanja v majhnih trgovinah/ hipermarketih.

5 ▲

2 ★

5 ▲

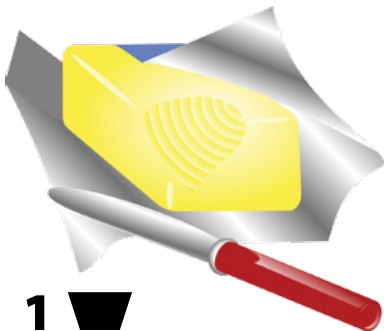
2 ★

5 ▲

2 ★

1 ▼

2 ★

5 ▲

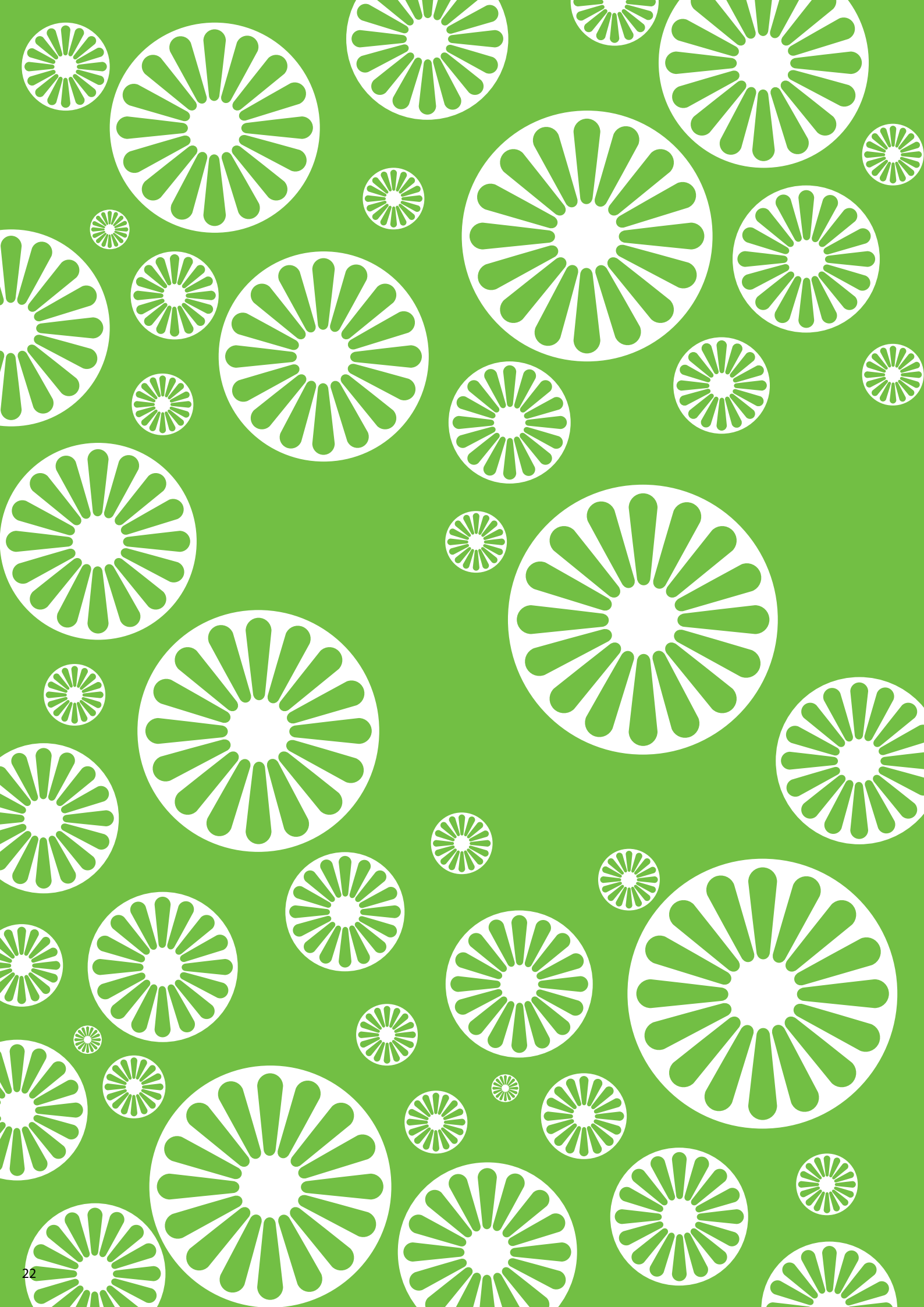
2 ★

2 ★

5 ▲

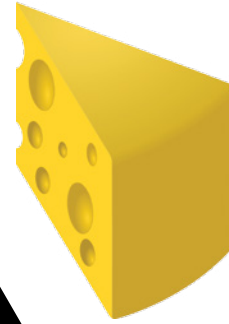

5 ▲

2 ★

5 ▲

5 ▲

5 ▲

5 ▲

2 ★

5 ▲

10 ♥

10 ♥

5 ▲

5 ▲

10 ♥

5 ▲

2 ★

1 ▼

1 ▼

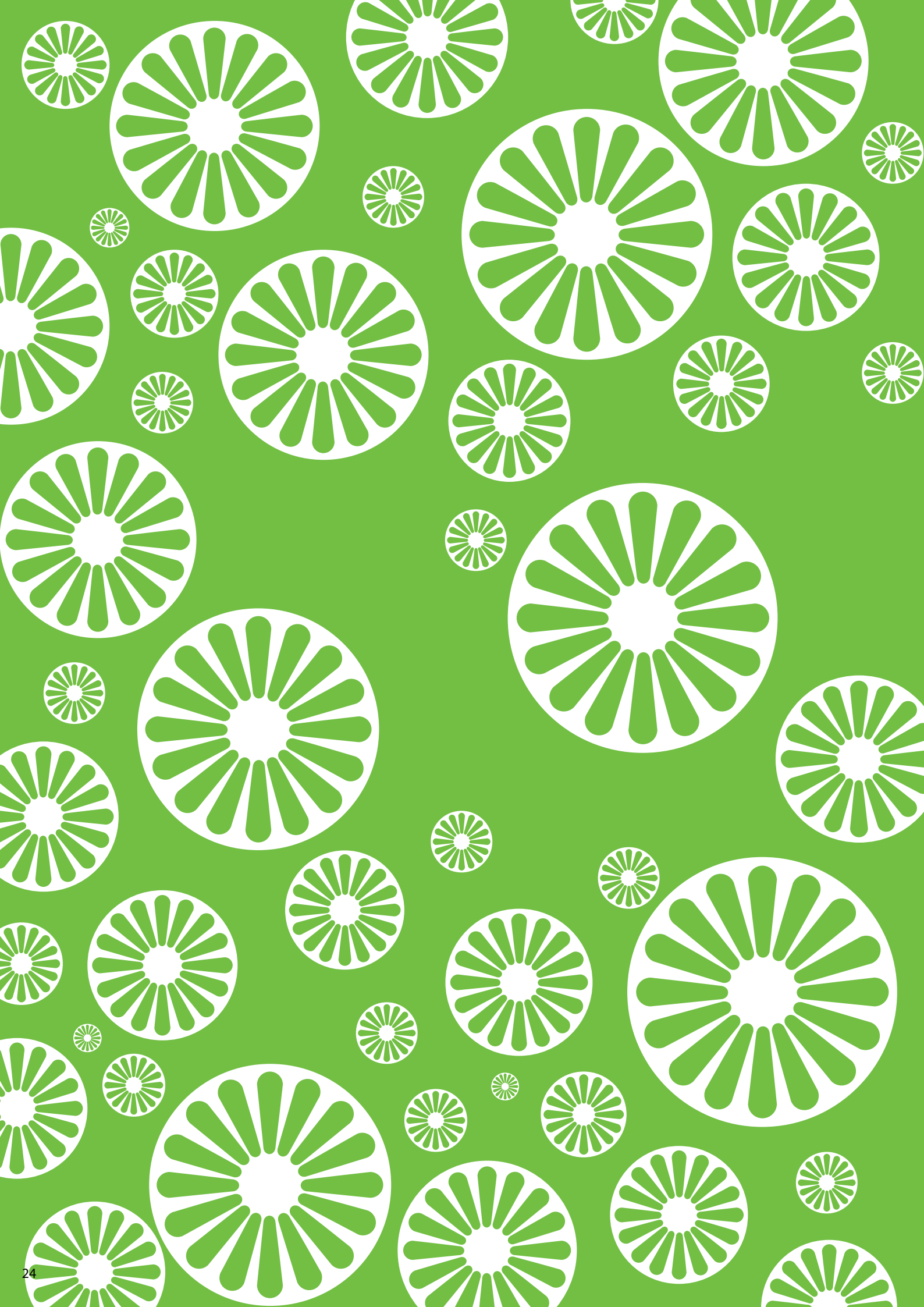
10 ♥

5 ▲

2 ★

1 ▼

1 ▼

A large, empty rectangular area with a light green background and a thin black border, intended for writing or drawing.

Razpoložljiv čas: 75 minut

VAJA 1M: ZMANJŠEVANJE PORABE

Namen: Pomoč pri kategorizaciji stroškov in načrtovanju glede na ceno in količino ter kakovostjo izdelkov.

Primer:

Kategorija stroškov za hrano/živila:

5 l mleka X (blagovna znamka) za en mesec – cena: ...

5 l mleka Y (blagovna znamka) za en mesec – cena: ...

5 kg jabolk – cena: ...

3 l pralnega praška X (blagovna znamka) – cena: ...

3 l pralnega praška Y (blagovna znamka) – cena: ...

Razpoložljiv čas: 60 minut

GLAVNE INFORMACIJE

Dohodek – denar, ki ga posameznik ali podjetje dobi v zameno za zagotovljene dobrine ali storitve ali preko investiranega kapitala.¹

Izdatki – denar, ki ga za nekaj zapravimo.

Proračun – ocena prihodkov in izdatkov v določenem (bodočem) časovnem obdobju.²

Redni dohodki običajno prihajajo pogosto, redno, ob točnem terminu v mesecu/letu in oseba lahko nanje računa ter načrtuje skladno z njimi.

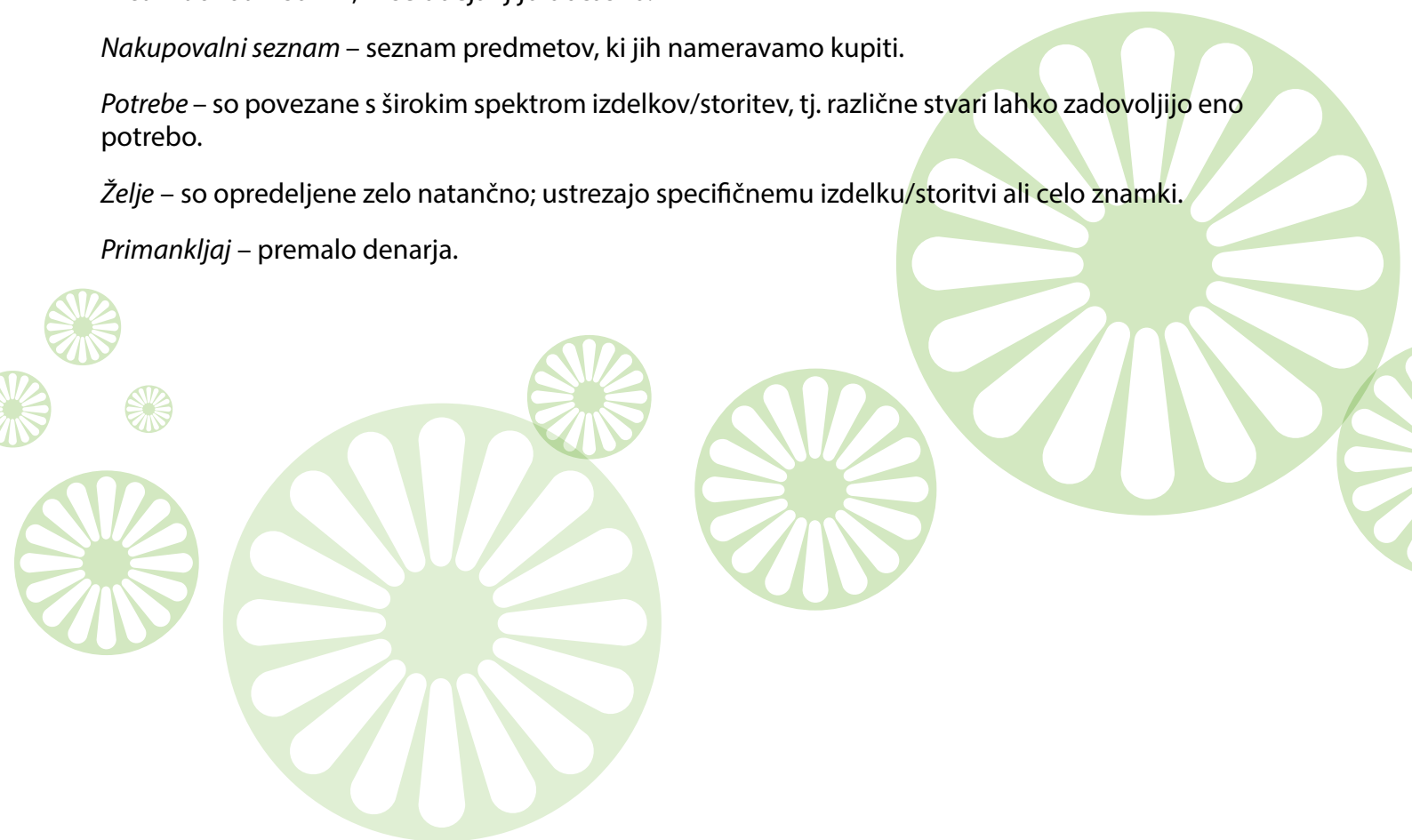
Izredni dohodki so viri, ki se udejanjijo občasno.

Nakupovalni seznam – seznam predmetov, ki jih nameravamo kupiti.

Potrebe – so povezane s širokim spektrom izdelkov/storitev, tj. različne stvari lahko zadovoljijo eno potrebo.

Želje – so opredeljene zelo natančno; ustrezajo specifičnemu izdelku/storitvi ali celo znamki.

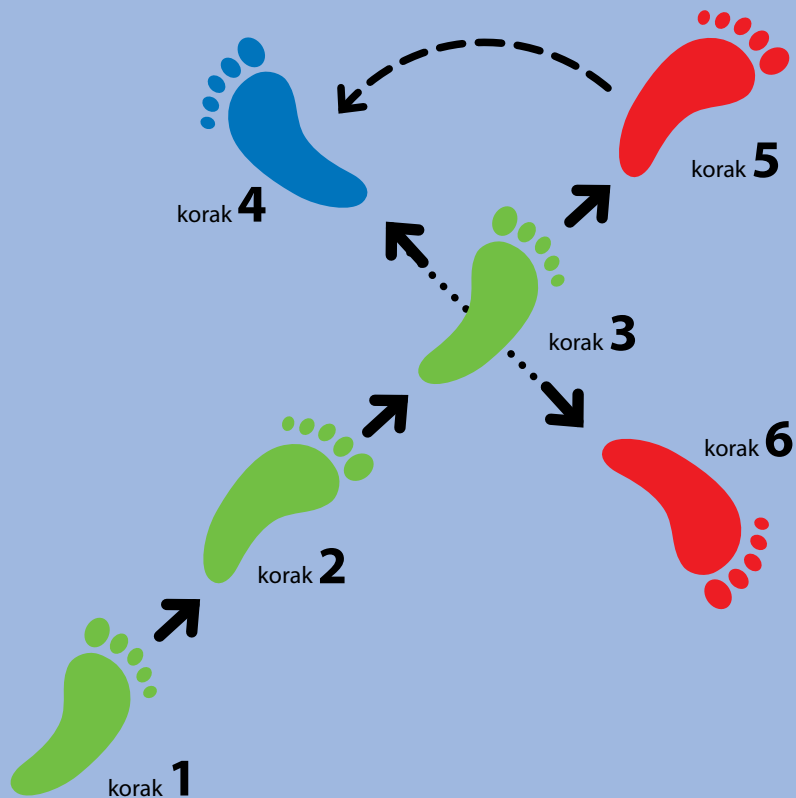
Primankljaj – premalo denarja.

1 www.investopedia.com/terms/i/income.asp

2 <http://www.investopedia.com/terms/b/budget.asp>

MODUL 2

4

- Načini varčevanja.
- Kako pripraviti načrt varčevanja?

VAJA 2A: **KAKŠNA JE VAŠA DENARNA OSEBNOST?**

Namen: Pomoč pri razumevanju, kakšen potrošnik sem?

PSIHOLOGIJA DENARJA

Kakšen je vaš denarni moto?

KVIZ ZA DOLOČANJE VAŠE DENARNE OSEBNOSTI

1. Če bi nepričakovano dobil 20.000 EUR, bi bil moj prvi odziv:

- A Zapraviti za stvari, ki si jih res želim, tudi darila za druge.
- B Položil bi ga na varčevalni račun.
- C Tako bi bil presenečen, da bi odločitev o denarju odložil za nekaj časa.
- D Investiral bi, da bi dobil čim več dobička.
- E Podaril bi večino, saj bi tako pomagal svetu.

2. Ko govorimo o ravnanju z denarjem,

- A ga rad porabim za darila zame in za druge ter stvari, ki takoj potešijo moje želje.
- B varčujem in uživam v varnosti, ki mi jo prinaša.
- C ne razmišljam o tem in upam, da se bo vse rešilo samo od sebe.
- D veliko razmišljam o tem, kako zaslužiti še več.
- E poskrbim, da denar nikoli ne vpliva na moje življenjske odločitve.

3. Moji cilji za moj denar so:

- A Imeti dovolj denarja, da bom lahko kupil, kar si bom zaželel.
- B Prihraniti dovolj zdaj, da mi ne bo treba skrbeti za starost.
- C Niso jasni.
- D Zaslužiti čim več v čim krajšem času.
- E Imeti dovolj denarja za osnovne potrebe, preostanek pa podariti.

4. Ko je treba upoštevati proračun ...

- A sovražim to besedo. Raje imam izraz načrt za zapravljanje!
- B se svojega vedno z veseljem držim.
- C nimam svojega proračuna, niti ga nočem. Moj denar bo poskrbel sam zase.
- D velikokrat ga prerazporedim, da ugotovim, kako imeti več denarja za porabo in prihranke.
- E sem ponosen, da živim tako preprosto, da še nisem potreboval proračuna.

5. Ko pride do porabe denarja,

- A zelo rad zapravljam in porabim več, kot zaslužim.
- B raje prihranim, kot zapravim. Zapravljanje me dela živčnega.
- C upam, da bom imel dovolj denarja za nepričakovane stroške.
- D rad zapravljam, dokler lahko hkrati tudi kaj prihranim.
- E ne spremljam, kam gre moj denar. Osredotočam se na pomembnejše stvari v življenju.

6. Svoje finance beležim tako:

- A Imam nekaj zapiskov, vendar jih težko organiziram ali najdem.
- B Uživam, da imam vse skrbno zabeleženo.
- C Sploh ne vem, kaj bi si zapisoval.
- D Večkrat spreminjam zapiske, da bi ugotovil, kako zaslužiti več ali dobro obračati denar.
- E Nimam zapiskov. To je zapravljanje mojega časa.

7. Ko pride do varčevanja,

- A imam s tem težave, kar me včasih moti.
- B je to zame nekaj običajnega. Sem vesten in dosleden.
- C vem, da bi moral varčevati, vendar nikakor ne pridem do tega.
- D rad prihranim velike zneske in veliko časa ter energije namenim temu, kako prihraniti še več.
- E varčujem samo za resnično nujne stvari.

8. Moj odnos do izposojanja denarja:

- A Velikokrat sem si izposodil denar, pri vračilu sem precej nepošten.
- B Nikoli si ne izposojam od drugih.
- C Skušam se izogniti posojilom. Ko pa si izposodim, težko sledim odplačevanju.
- D Izposodil bi si veliko denarja, če bi s tem lahko veliko zaslužil, hkrati pa se bojim dolgov, če ne bi hitro imel dobička.
- E Izposojam si samo za resnično nujne stvari.

9. Ko govorimo o kreditnih karticah,

- A jih veliko uporabljam, delam majhna plačila.
- B se jim od vedno izogibam. Raje plačam z gotovino ali čeki.
- C ne vem, kakšno je stanje na moji kartici. Pogosto pozabim plačati mesečni minimum, dokler ne dobim opomina.
- D vseeno mi je, ali plačujem visoke zneske, če jih lahko hitro odplačam. Veliko razmišljam o računih za kartico.
- E raje sem brez kreditne kartice. Če jo že imam, je skoraj ne uporabljam.

10. Ko pride do denarja za nujne situacije:

- A Razmišljam, da bi varčeval za nujne razmere, vendar mi zaenkrat še ni uspelo.
- B Redno varčujem za nujni sklad.
- C Nimam dovolj za nujne zadeve. Upam na najboljše.
- D Imam precej denarja za nujne zadeve, pa vseeno me to skrbi!
- E Nimam denarja za nujne stvari in skoraj nikoli ne razmišljam, kaj bi storil v tem primeru.

11. Ko si želim neko stvar, ki ni v mojem finančnem dosegu,

- A jo bom kupil ne glede na vse.
- B premislim, če mi je zelo pomembna, da si prerazporedim sredstva. Če ne, pa pozabim nanjo.
- C premislim, ali jo res potrebujem. Če pa jo kupim, bom že kasneje razmišljal, kako jo plačati.
- D če jo hočem, jo bom kupil. Vedno lahko najdem način, da jo plačam.
- E večina stvari, ki si jih želim, ni dragih predmetov, in si jih lahko privoščim. Če bi si zaželel kaj takšnega, bi zelo premislil.

12. Če se počutim slabo, me zapravljanje

- A vedno spravi v dobro voljo.
- B sploh ne zanima. Prihranki bi me morda razveselili.
- C ne spravi v dobro voljo.
- D na veliko kot tudi načrtovanje, kako zaslužiti še več, spravita v dobro voljo.
- E spravi še bolj na dno. Zapravljanje nima nobene povezave s srečo.

13. Skrbi me glede denarja.

- A Ne preveč. Rad zapravljam, to je vse.
- B Ves čas. To je moja največja skrb.
- C Samo, ko se znajdem v finančni krizi.
- D Ves čas po malem. Vendar naredim vse, da mi bo šlo v redu.
- E Nikoli. Skrbi me glede pomembnih reči!

14. Če bi zadel milijon na loteriji, bi bil moj prvi odziv:

- A Veselje, saj bi odslej lahko kupil karkoli.
- B Šok, a hkrati veselje, da je moja prihodnost zdaj varna.
- C Veselje – ne vem, kako bi to prenesel.
- D Zelo srečen, takoj bi začel razmišljati, kako lahko povečam svoj donos, in kako lahko uživam v denarju.
- E Krivda. Razmišljal bi o lačnih, ki nimajo ničesar.

SEŠTEJTE SVOJE ODGOVORE!

A:

B:

C:

D:

E:

Črka, katere odgovorov imate največ, je vaša denarna osebnost. Na naslednji strani imate opise.

Opomba: Kviz je sestavila Olivia Mellan, avtorica knjige Money Harmony.

Vir: <http://www.nebraskafinancialeducation.org/wp-content/uploads/2011/09/money-personality-quiz.pdf>

PSIHOLOGIJA DENARJA

A ZAPRAVLJIVEC

Če ste zapravljivec, uživate v tem, da zapravljate denar za stvari in storitve za svoje takojšnje zadovoljstvo. Najbrž radi zapravljate za darila za druge. Verjetno težko privarčujete in si naredite prednostni seznam stvari, ki si jih želite. Posledično težko dajete na stran dovolj denarja za nakupe, ki vas čakajo v prihodnosti, in dolgoročne finančne cilje. Najbrž zapravite ves ali večino denarja, ki ga zaslužite, morda ste tudi zadolženi. Pomembno je vedeti, da niso vsi, ki imajo dolgove, zapravljivci. Nekateri preprosto ne zaslužijo dovolj za svoje osnovne potrebe. Če ne zaslužite toliko, kot porabite, vas čaka finančna stiska. Morali boste poiskati strategije, kako več zaslužiti.

B TISTI, KI KOPIČI

Če radi kopičite, potem tudi radi varčujete z denarjem. Radi imate prednostni seznam svojih finančnih ciljev. Verjetno imate zastavljen proračun in uživate v tem, ko ga sestavljate ali spreminjate. Najbrž stežka zapravljate za drage predmete ali druga darila zase in za svoje bližnje, saj se vam zdijo takšni nakupi banalni. Mogoče se vam tudi trošenje za zabavo ali počitnice ali celo oblačila zdi nenujno zapravljanje. Investiranje vas ne skrbi zaradi likvidnosti, temveč bodoče varnosti, zlasti med upokojitvijo. Običajno varčujete za težke čase. Če pretirano kopičite, morda hranite denar v bližini in se izogibate tudi najbolj konservativnim oblikam investicij, kot so denarni trg, obveznice ali vzajemni skladi. Nekateri osebe, ki kopičijo, raje skrivajo denar pod vzmetnico ali na drugih skrivnih mestih kot na banki. Vendar so takšni primeri redki. Opisane lastnosti so odvisne od stopnje vašega kopičenja.

C IZOGIBAJOČI

Verjetno težko najdete ravnovesje pri denarju, plačujete račune pravočasno. Izogibate se sestavi finančnega načrta ali kakršnimkoli zapiskom o porabi denarja. Ne veste, koliko denarja imate, koliko ste dolžni ali koliko zapravite. Izogibate se investiranju, tudi če denar imate, saj se vam zdi preveč zapleteno. Zakaj pride do tega? Morda se sami sebi zdite nesposobni, ko pride do denarnih zadev. Če ste pretirani izogibajoči, morda občutite celo strah ali ohromelost, ko se srečate z denarnimi zadevami. Morda ste denarni menih in verjamete, da je denar umazan. Nekateri pa prezirajo denar, ker se jim zdi ukvarjanje z denarjem dolgočasno in nepomembno. Večinoma prevladuje občutek lastne nesposobnosti za ukvarjanje z zapletenimi finančnimi postopki.

D TISTI, KI NALAGA

Tisti, ki nalagajo, so najsrečnejši, ko imajo veliko količino denarja na voljo za zapravljanje, varčevanje in/ali investiranje. Če ne zapravljate, varčujete ali investirate, se počutite prazno ali ne popolnoma živo. Denar enačite z osebno vrednostjo in močjo, zato lahko izguba denarja vodi v občutke neuspeha ali celo depresijo. Če boste najeli finančnega svetovalca, bo vaša glavna skrb poiskati investicije z visokimi donosi, saj bi radi zaslužili čim več v čim krajšem času. Uživate v sprejemanju svojih finančnih odločitev, zato boste težko prepustili nadzor finančnemu svetovalcu. Če pa ste zaskrbljeni in utrujeni od pretirane obsedenosti z denarjem, boste morda pozdravili priložnost, da nekaj finančnih nalog prepustite zaupanja vrednemu finančnemu svetovalcu.

E DENARNI MENIH

Če ste denarni menih, se vam zdi denar umazan, slab in da vas bo preveč denarja pokvarilo. Verjamete, da je denar največje zlo. Poistovetite se lahko z ljudmi, ki imajo malo, in ne s premožnimi. Če bi prišli do nepričakovanega denarja (npr. dediščina), bi se počutili neprijetno in nelagodno. Skrbelo bi vas, da se boste prodali, postali pohlepni in sebični ter da boste izgubili pozitivne človeške, politične in/ali duhovne ideale ter vrednote. Verjetno bi se izogibali investiranju denarja zaradi strahu, da bi mu vrednost še narasla in bi postali še bogatejši. Če ste pripravljeni investirati vsaj nekaj, bi najbrž izbrali družbeno odgovorne investicije, ki odsevajo vaše globoke vrednote in prepričanja ter prispevajo k ciljem, ki jih želite podpreti.

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 2B: PRIPRAVITE SEZNAM KRATKOROČNIH IN DOLGOROČNIH CILJEV VARČEVANJA

VAJA 2C: PREDNOSTNI SEZNAM CILJEV VARČEVANJA

Namen: Pomoč pri opredelitvi mojih finančnih ciljev.

Namen: Pomoč pri določanju prednostnega seznama mojih finančnih ciljev.

VAJA 2B			VAJA 2C
Osebni cilji	Znesek	Časovni okvir	Prednost
Kratkoročni cilji			
Srednjeročni cilji			
Dolgoročni cilji			

Razpoložljiv čas 2B: 20 minut
Razpoložljiv čas 2C: 20 minut

VAJA 2D: DOLOČANJE FINANČNIH CILJEV ZA IZDELAVO VARČEVALNEGA NAČRTA

Namen: Pomoč pri načrtovanju, kako doseči svoje cilje.

Osebni cilji	Finančni cilji	Znesek	Časovni okvir	Prednost
Kratkoročni cilji				
Srednjeročni cilji				
Dolgoročni cilji				

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 2E: **KAJ VESTE O MOŽNOSTIH VARČEVANJA?**

Namen: Pomoč pri načrtovanju, kako doseči svoje cilje.

Možnosti varčevanja	Namen	Prednosti	Pomanjkljivosti

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 2F: **KAJ VESTE O BANČNIH STORITVAH?**

Namen: Prikazati, kako so bančne storitve uporabne.

Srečanje z bratoma Horvat *

Peter (30)

- Natakár
- Mesečni dohodek: 700 eur + 100 eur napitnin

Jan (28)

- Brezposeln
- Mesečni dohodek 200 eur državne podpore

* <http://www.nadaciasp.sk/cvicna-banka/skolenie/bankovce>

Razpoložljiv čas: 30 minut

VAJA 2G: SVETOVALEC ZA VARČEVANJE

Namen: Dobiti nekaj idej, kako privarčevati.

Oseba dela poln delovni čas. Z delom je pričela pred letom dni. Plačuje položnice, na mesec pa ji ostane 30 EUR, saj živi s starši. Raje kot da bi ta znesek porabila, bi ga privarčevala za prihodnost. V bližnji prihodnosti namerava kupiti avto. Kljub temu pa, ko gre ven s prijatelji, zapravi več denarja, kot je načrtovala. Nima transakcijskega računa, ker ima raje gotovino.

- *Kakšno vrsto varčevanja bi predlagali taki osebi?*
- *Katere so prednosti predlagane rešitve?*

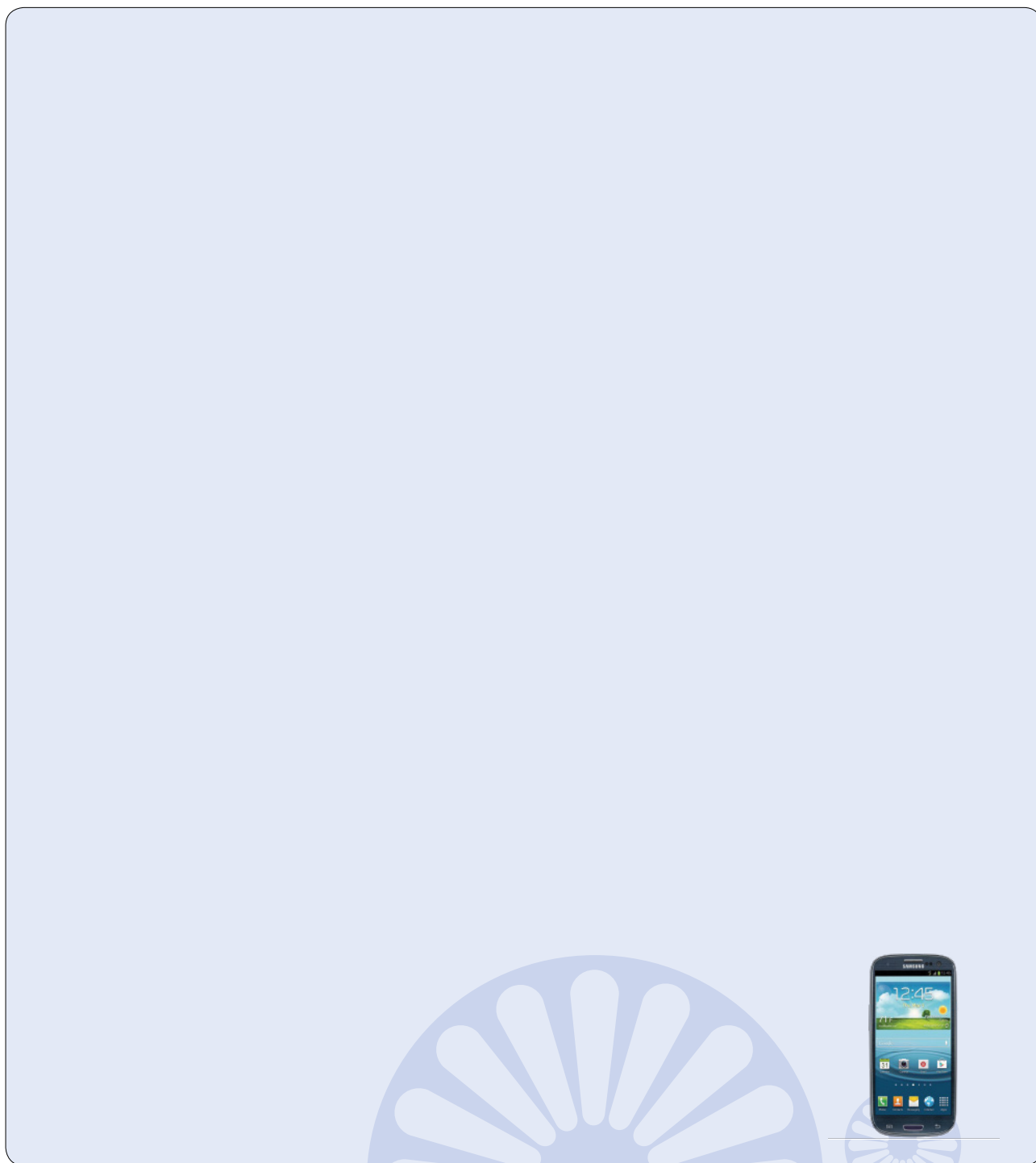
Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 2H: MOBILNE APLIKACIJE ZA OSEBNE FINANCE (ČE JE ZA SKUPINO PRIMERNO)

Namen: Prikazati, kako uporabljati pametni telefon in mobilne aplikacije za osebne finance.

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 2I: PRIPRAVITE SI VARČEVALNI NAČRT

Namen: Pomoč pri ugotavljanju, kako uresničiti svoje cilje z varčevanjem.

Osebni cilji	Finančni cilji	Znesek	Časovni okvir	Prednost	Možnosti varčevanja	
					Lahko uporabimo	Ne moremo uporabiti
Kratkoročni cilji						
Srednjeročni cilji						
Dolgoročni cilji						

Razpoložljiv čas: 40 minut

Romonopoly

POTEK IGRE – IGRA ZA 4 IGRALCE

1. Igralci na začetku dobijo 1010:
  - 6 po 1
  - 2 po 2
  - 5 po 20
  - 4 po 100
  - 1 po 500
2. Preostanek denarja ostane v škatli in služi kot banka.
3. Igralci izberejo bančnika, ki skrbi za denar v banki, in igralne karte. Tudi bančnik se lahko igra, vendar mora biti njegov denar ločen od banke.
4. Vsak igralec si izbere svojo figuro in jo postavi na start.
5. Kdo začne? Vsak igralec vrže kocko. Igralec z največjim številom začne igro.
6. Prvi igralec vrže kocko in se premakne naprej po poljih za toliko mest, kot je pik na kocki.
7. Poglejte, kaj piše na polju.
8. Če ni jasno, kaj mora narediti, pomeni, da ima polje več možnih kart. Izberete zgornjo karto s kupčka in naredite, kar pravijo navodila na karti. Potem jo položite na dno kupčka.
9. Igralci kupujejo – plačujejo – varčujejo – si izposojajo – hodijo v šolo – delajo in služijo denar.
10. Vsakič, ko gre igralec skozi start, dobi 100.
11. Zmagovalec je tisti, ki prvi zgradi hišo na parceli. Zato mora poleg parcele kupiti tudi gradbeni material: opeke, strešnike, okna in vrata.
12. Vsak igralec lahko kupi samo eno parcelo.
13. Zapor pomeni, da igralec 1x ne meče.
14. Za vsak obisk šole plačate 30 in prejmete žeton. Ko zberete dva, dobite kartico poklic, s katero dobite plačilo vedno, ko pridete na polja gradbišče, brivec, krojač.
15. Za zdravstveno zavarovanje plačate 25 – vedno, ko prečkate start, plačate 25 ali veliko več, če potrebujete medicinsko pomoč v bolnici.
16. Nakup avta za 500 ali mesečne vozovnice za 20 in ob vsakem prečkanju starta 5.
17. Ko ima igralec dva rdeča kartona, gre naravnost v zapor in mora poravnati globo.
18. Če na polju ne poravnaš globe, dobiš rdeč karton (slika policijski avto). Poleg rdečega kartona pri sebi obdržiš tudi kartico z neporavnano globo.
19. Igralec ob nakupu kartice 'kruh in meso', vozovnice, zdravstvenega zavarovanja, gradbenega materiala, šole oz. poklica iz banke prejme kartico, ki jo obdrži do konca igre. Prav tako to velja za kartico z višino posojila oz. varčevanja.
20. Igralci lahko posodijo denar drug drugemu.
21. Če igralcu zmanjka denarja, si lahko izposodi na banki 200, vrniti pa mora 240, ko pride na polje banka. Lahko pa banki proda svojo lastnino po redni ceni.

IGRAJTE PREMIŠLJENO!

ZDRAVSTEVNO
ZAVAROVANJE

ZDRAVSTEVNO
ZAVAROVANJE

ZDRAVSTEVNO
ZAVAROVANJE

ZDRAVSTEVNO
ZAVAROVANJE

MESEČNA
VOZOVNICA

MESEČNA
VOZOVNICA

MESEČNA
VOZOVNICA

MESEČNA
VOZOVNICA

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

VARČEVANJE,
DOBIŠ 90

VARČEVANJE,
DOBIŠ 90

VARČEVANJE,
DOBIŠ 150

VARČEVANJE,
DOBIŠ 150

VARČEVANJE,
DOBIŠ 300

VARČEVANJE,
DOBIŠ 300

VARČEVANJE,
DOBIŠ 300

VARČEVANJE,
DOBIŠ 300

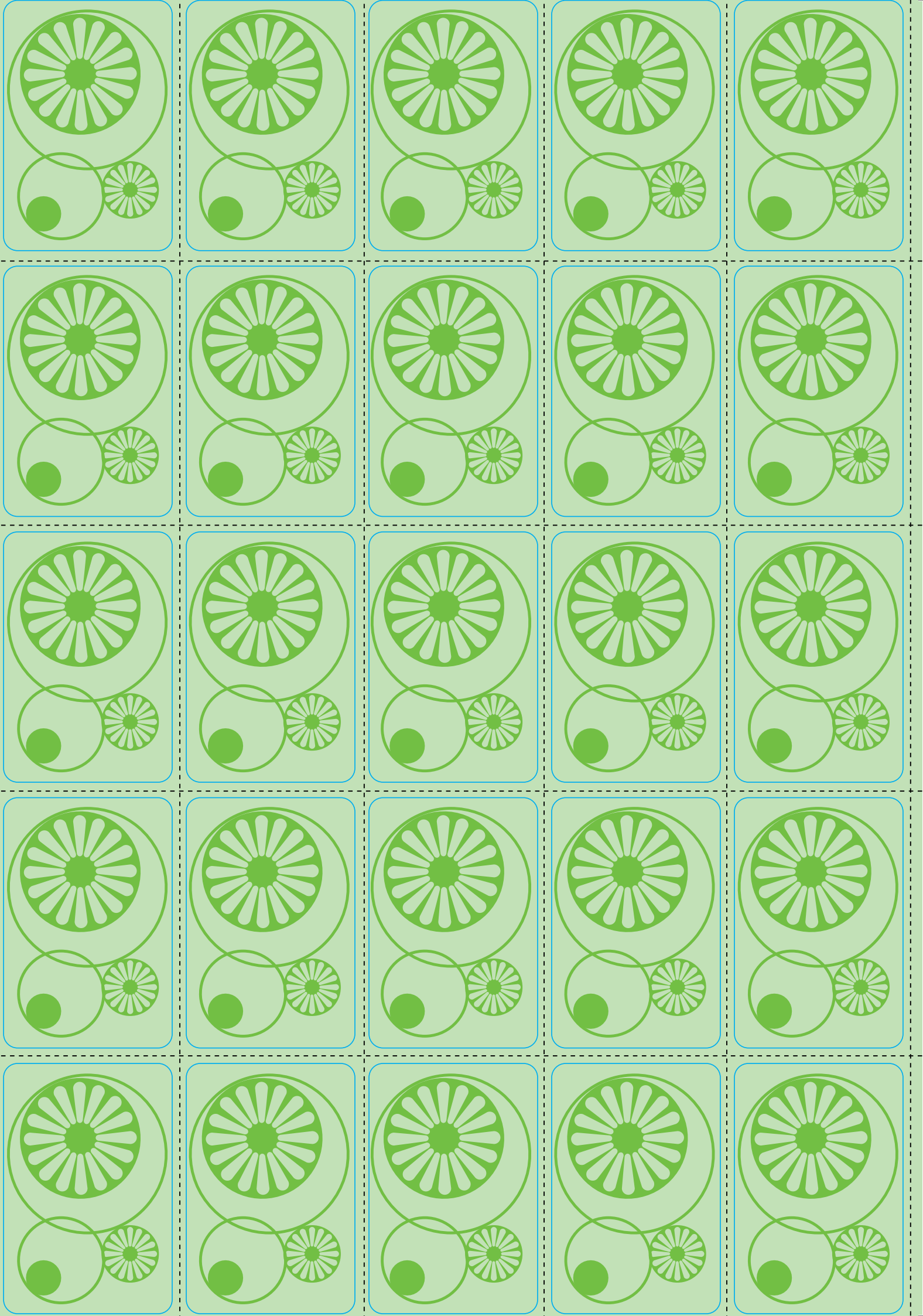
ZIDAKI

ZIDAKI

ZIDAKI

ZIDAKI

STREŠNIKI

STREŠNIKI

STREŠNIKI

STREŠNIKI

OKNA

OKNA

OKNA

OKNA

VRATA

VRATA

VRATA

VRATA

POSOJILO,
VRNEŠ 90

POSOJILO,
VRNEŠ 90

POSOJILO,
VRNEŠ 120

POSOJILO,
VRNEŠ 120

POSOJILO,
VRNEŠ 120

POSOJILO,
VRNEŠ 120

POSOJILO,
VRNEŠ 90

POSOJILO,
VRNEŠ 90

POSOJILO,
VRNEŠ 240

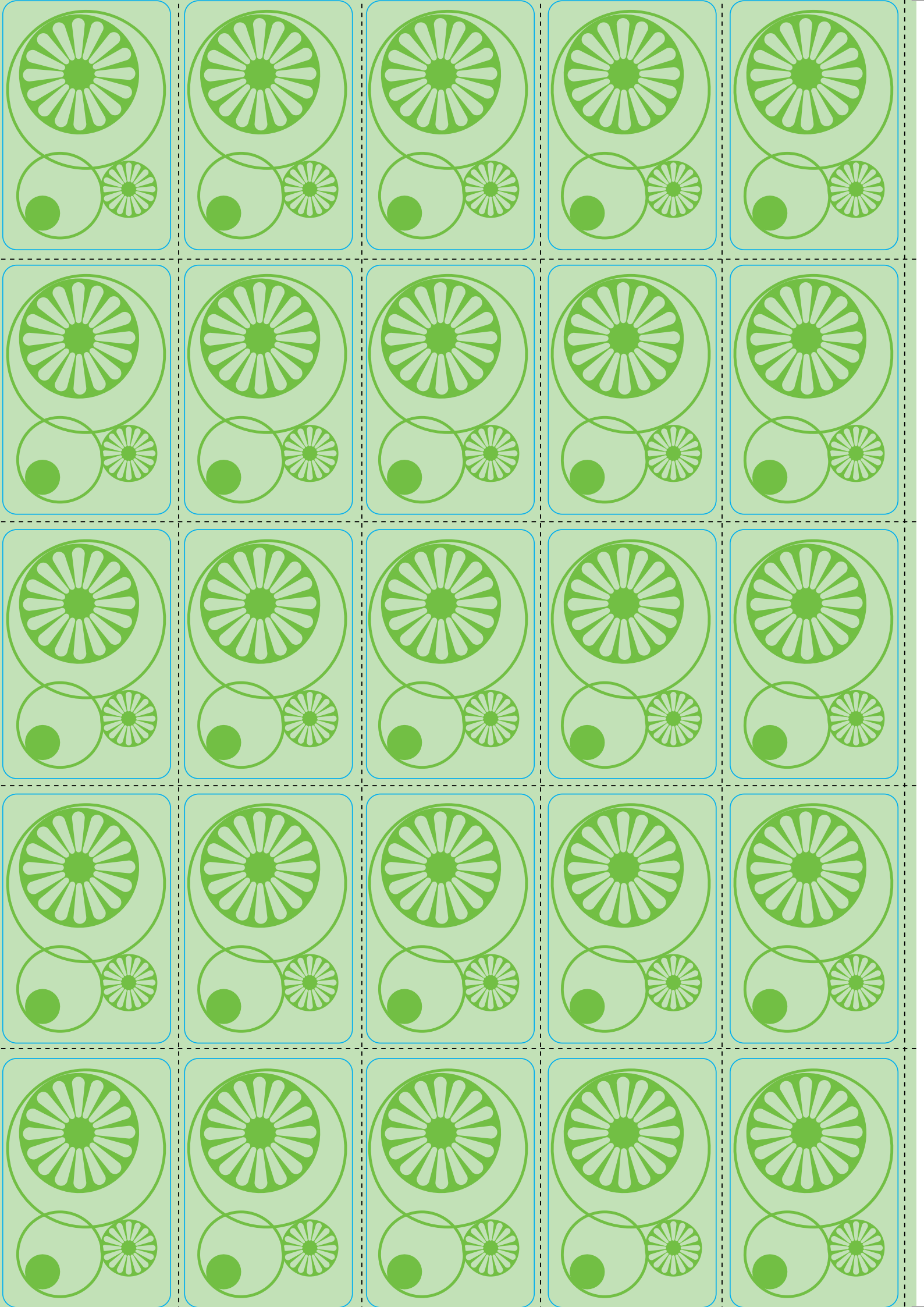
POSOJILO,
VRNEŠ 240

POSOJILO,
VRNEŠ 240

POSOJILO,
VRNEŠ 240

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

VARČEVANJE,
DOBIŠ 40

IMAŠ SVOJ AVTO

IMAŠ SVOJ AVTO

IMAŠ SVOJ AVTO

IMAŠ SVOJ AVTO

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 20

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 10

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 10

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 10

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 15

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 15

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 15

NAROČNINA ZA MOBILTEL,
PLAČAŠ 20

POKLIC

To kartico pridobiš za 2
obiska v šoli.
Samo s to kartico si na
polju gradbišče, frizerski ali
šiviljski salon vsakokrat
upravičen do plačila

POKLIC

To kartico pridobiš za 2
obiska v šoli.
Samo s to kartico si na
polju gradbišče, frizerski ali
šiviljski salon vsakokrat
upravičen do plačila

POKLIC

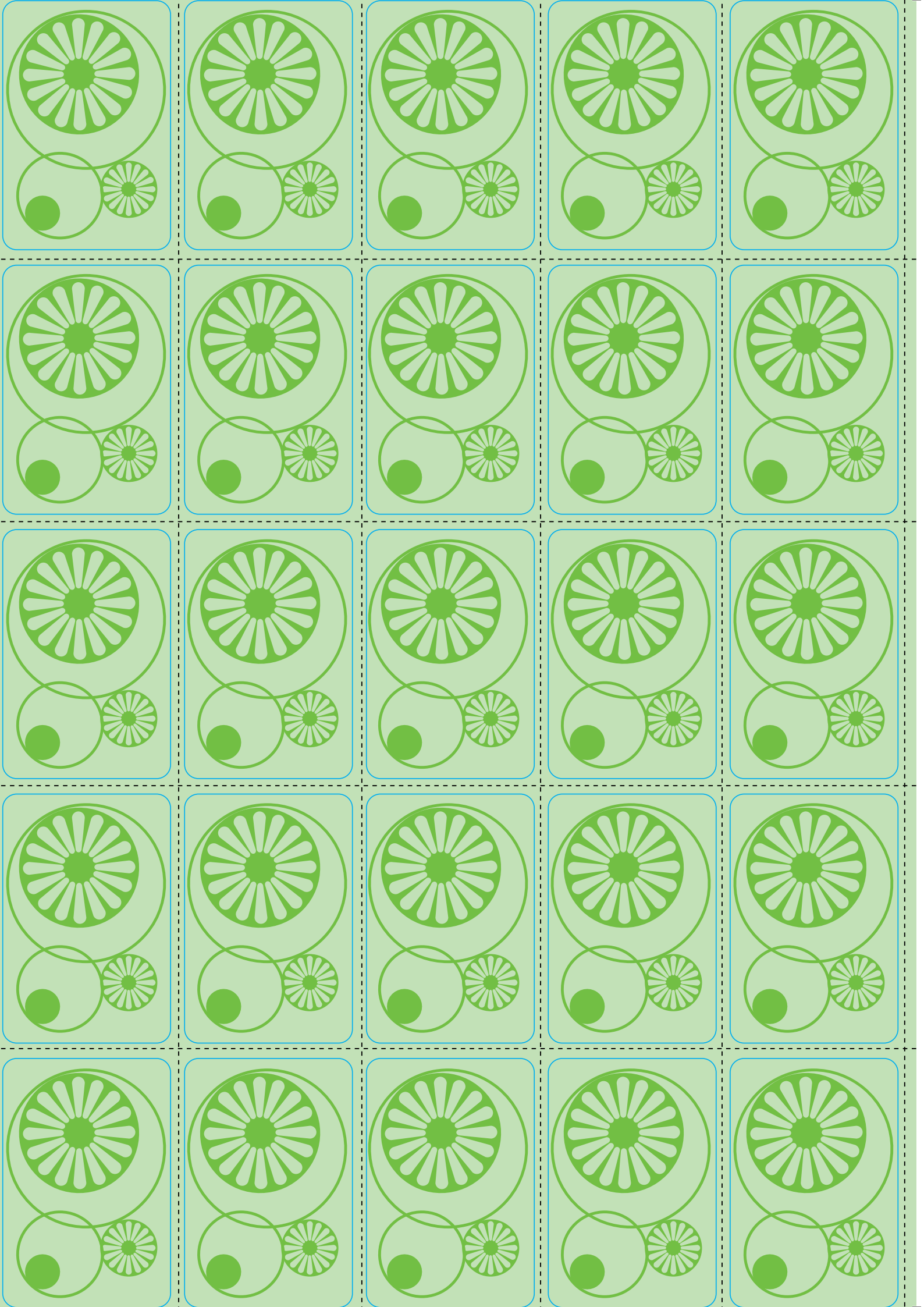
To kartico pridobiš za 2
obiska v šoli.
Samo s to kartico si na
polju gradbišče, frizerski ali
šiviljski salon vsakokrat
upravičen do plačila

KRUH IN MESO

KRUH IN MESO

KRUH IN MESO

KRUH IN MESO

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
MOBILNI TELEFON V
VIŠINI 30

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
VODO V VIŠINI 30

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
ELEKTRIKO
V VIŠINI 40

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
KOMUNALNE STORITVE
V VIŠINI 30

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
TELEKOMUNIKACIJSKE
STORITVE
V VIŠINI 30

PLAČAŠ POLOŽNICO ZA
DIMNIKARSKE STORITVE
V VIŠINI 25

POROČILA SE TI JE HČI,
ZA POROČNO ZABAVO
PLAČAŠ 500.

ČE NE PLAČAŠ, DOBIŠ RDEČ
KARTON, NASLEDNJIČ PA
GREŠ V ZAPOR IN
PLAČAŠ GLOBO 800

IMEL SI ZABAVO ZA
ROJSTNI DAN,
PLAČAŠ 100

ŠEL SI NA PIJAČO,
PLAČAŠ 8

ČE NE PLAČAŠ, DOBIŠ RDEČ
KARTON, NASLEDNJIČ
GREŠ V ZAPOR IN
PLAČAŠ GLOBO 50

MAMA IMA 50. ROJSTNI DAN.
PRIPRAVIL SI JI
PRESENEČENJE.
PLAČAŠ 200

ČE NE PLAČAŠ, DOBIŠ RDEČ
KARTON, NASLEDNJIČ PA
GREŠ V ZAPOR IN
PLAČAŠ GLOBO 300

IMAŠ ROJSTNI DAN,
OD VSAKEGA IGRALCA
PREJMEŠ 20

VARČEVANJE NA BANKI
IZBIRA

- POLOŽIŠ 20, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 40
- POLOŽIŠ 100,
NASLEDNJIČ PREJMEŠ 150

LAHKO PA VNOVČIŠ
VARČEVANJE, KI GA ŽE IMAŠ

VARČEVANJE NA BANKI
IZBIRA

- POLOŽIŠ 20, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 40
- POLOŽIŠ 100, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 150

LAHKO PA VNOVČIŠ
VARČEVANJE, KI GA ŽE IMAŠ

POSOJILO NA BANKI
IZBIRA

- POSOJILO V VIŠINI 50,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 90
- POSOJILO V VIŠINI 100,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 120

LAHKO PA PORAVNAŠ
POSOJILO

POSOJILO NA BANKI
IZBIRA

- POSOJILO V VIŠINI 50,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 90
- POSOJILO V VIŠINI 100,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 120

LAHKO PA PORAVNAŠ
POSOJILO

VARČEVANJE NA BANKI
IZBIRA

- POLOŽIŠ 50, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 90
- POLOŽIŠ 200, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 300

LAHKO PA VNOVČIŠ
VARČEVANJE, KI GA ŽE IMAŠ

VARČEVANJE NA BANKI
IZBIRA

- POLOŽIŠ 50, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 90
- POLOŽIŠ 200, NASLEDNJIČ
PREJMEŠ 300

LAHKO PA VNOVČIŠ
VARČEVANJE, KI GA ŽE IMAŠ

POSOJILO NA BANKI
IZBIRA

- POSOJILO V VIŠINI 100,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 120
- POSOJILO V VIŠINI 200,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 240

LAHKO PA PORAVNAŠ
POSOJILO

POSOJILO NA BANKI
IZBIRA

- POSOJILO V VIŠINI 100,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 120
- POSOJILO V VIŠINI 200,
NASLEDNJIČ VRNEŠ 240

LAHKO PA PORAVNAŠ
POSOJILO

Položnice

Položnice

Položnice

Položnice

Položnice

Položnice

Gostilna

Gostilna

Gostilna

Gostilna

Gostilna

Banka

Banka

Banka

Banka

Banka

Banka

Banka

Banka

OPERACIJA DEBELEGA
ČREVESJA 150

ČE IMAŠ ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE, SI TEGA
OPROŠČEN

PLAČILO ZDRAVNIKA 50,

ČE IMAŠ ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE, SI TEGA
OPROŠČEN

ZLOMIL SI SI NOGO,
ZA PREGLED PRI ZDRAVNIKU
IN MAVEC, PLAČAŠ 60,

ČE IMAŠ ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE, SI TEGA
OPROŠČEN

ZA ZDRAVLJENJE V
BOLNIŠNICI 80,

ČE IMAŠ ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE, SI TEGA
OPROŠČEN

NATOČIL SI GORIVO
ZA 40

PLAČILO
PARKIRNINE 8

ČE NE PLAČAŠ,
DOBIŠ RDEČ KARTON,
NASLEDNJIČ PA GREŠ V
ZAPOR

NISI PLAČAL PARKIRNINE,
PAJEK TI JE ODPELJAL AVTO,
PLAČAŠ 40

ČE NE PLAČAŠ,
DOBIŠ RDEČ KARTON,
NASLEDNJIČ PA GREŠ V
ZAPOR

AVTOMOBILSKO
ZAVAROVANJE,
PLAČAJ 70

NATOČIL SI GORIVO
ZA 30

POPRAVILO,
VZDRŽEVANJE AVTA,
PLAČAJ 40

PLAČILO
PARKININE 5

ČE NE PLAČAŠ,
DOBIŠ RDEČ KARTON,
NASLEDNJIČ PA GREŠ V
ZAPOR

PREJMEŠ 25 ZA STORITVE
SVETOVANJA

IZPLAČILO GRADBENEGA
POSOJILA V VIŠINI 150

PRI IGRAH NA SREČO
SI PREJEL 60

PREJMEŠ 15 ZA STORITVE
SVETOVANJE

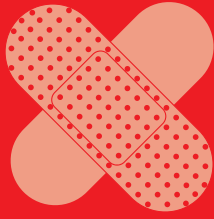
IMAŠ ROJSTNI DAN,
PREJMEŠ 30

ZMAGAL/-A SI NA
LEPOTNEM TEKMOVANJU,
PREJMEŠ NAGRADO
V VIŠINI 60

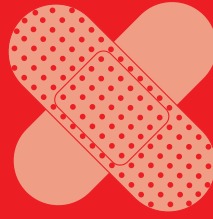
USPEŠNO SI ZAKLJUČIL
ŠOLANJE, PREJMEŠ 20

IZPLAČILO DODATKA ZA
VELIKO DRUŽINO,
PREJMEŠ 150

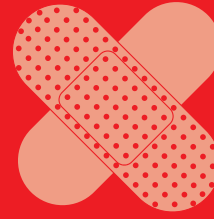
Bolnica

Bolnica

Bolnica

Bolnica

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

**Avto/
Vozovnica**

Blagajna

Blagajna

Blagajna

Blagajna

Blagajna

Blagajna

Blagajna

Blagajna

LAHKO KUPIŠ

- CIGARETE ZA 10
- KRUH IN MESO ZA 8
- DRUGA ŽIVILA ZA 8

LAHKO KUPIŠ

- PETARDE IN RAKETE ZA 15
- KRUH IN MESO ZA 8
- DRUGA ŽIVILA ZA 8

KUPIL SI TELEFON

- ZA 30
- ZA 60
- ZA 100

KO PREČKAŠ START,
VSAKIČ NAROČNINA

- ZA 10
- ZA 15
- ZA 20

LAHKO KUPIŠ

- IGRAČO ZA 25
- KRUH IN MESO ZA 8
- DRUGA ŽIVILA ZA 8

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 200
- ZIDAKE ZA 300
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 100

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 200
- ZIDAKE ZA 300
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 100

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 200
- ZIDAKE ZA 300
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 100

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 200
- ZIDAKE ZA 300
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 100

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 200
- ZIDAKE ZA 300
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 100

LAHKO KUPIŠ

- STREŠNIKE ZA 300
- ZIDAKE ZA 400
- VRATA ZA 200
- OKNA ZA 200

KUPIL SI GRADBENO
PARCELO, PLAČAŠ 200

ZA OBISK NA PARCELI
PREJMEŠ 20

KUPIL SI GRADBENO
PARCELO, PLAČAŠ 300

ZA OBISK NA PARCELI
PREJMEŠ 20

KUPIL SI GRADBENO
PARCELO, PLAČAŠ 200

ZA OBISK NA PARCELI
PREJMEŠ 20

KUPIL SI GRADBENO
PARCELO, PLAČAŠ 200

ZA OBISK NA PARCELI
PREJMEŠ 20

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Trgovina

Gradbena
parcela

Gradbena
parcela

Gradbena
parcela

Gradbena
parcela

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

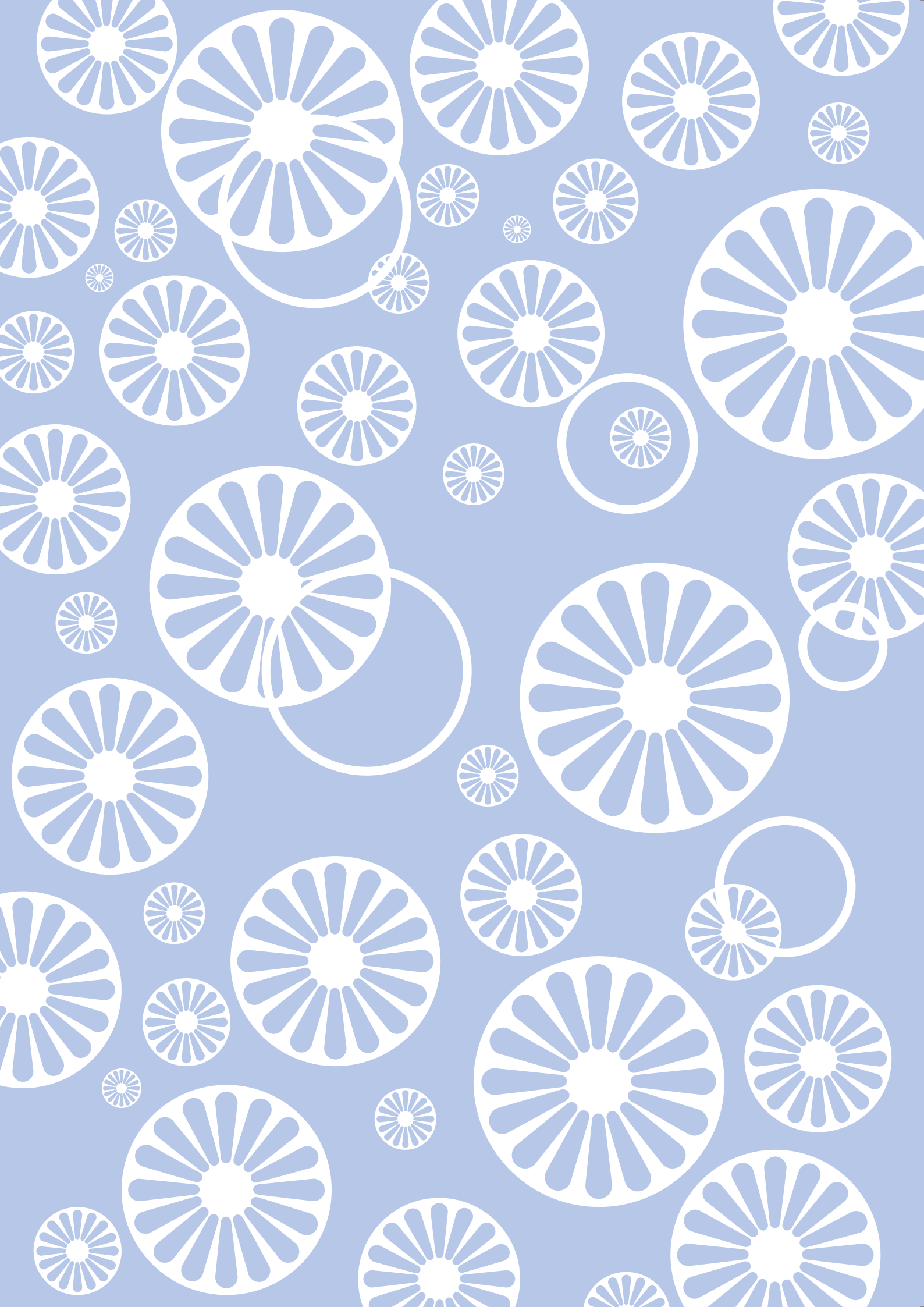
1

1

1

1

1

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

Šola

Šola

Šola

Šola

Šola

Šola

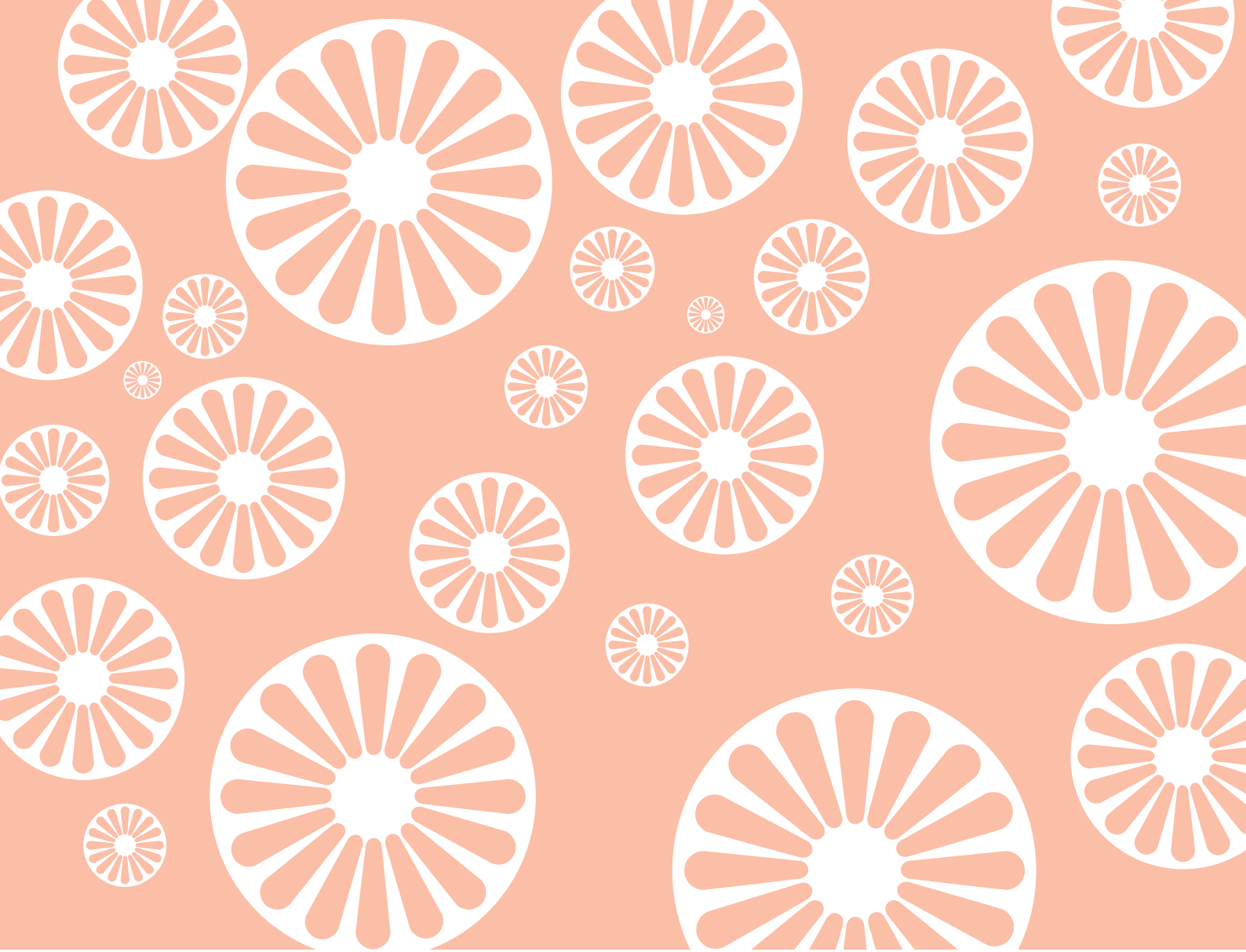

Šola

Šola

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

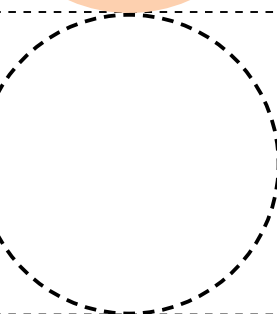
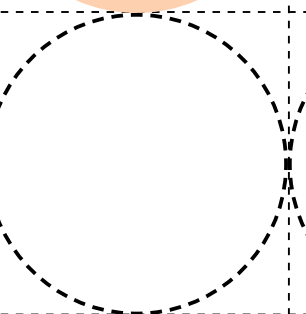
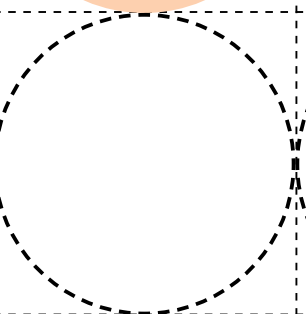
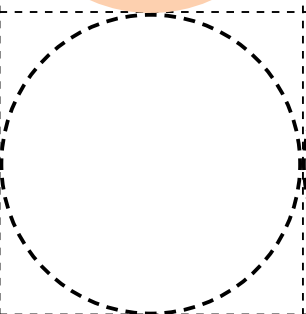
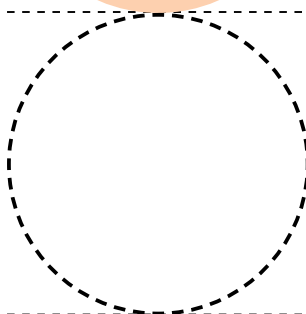
20

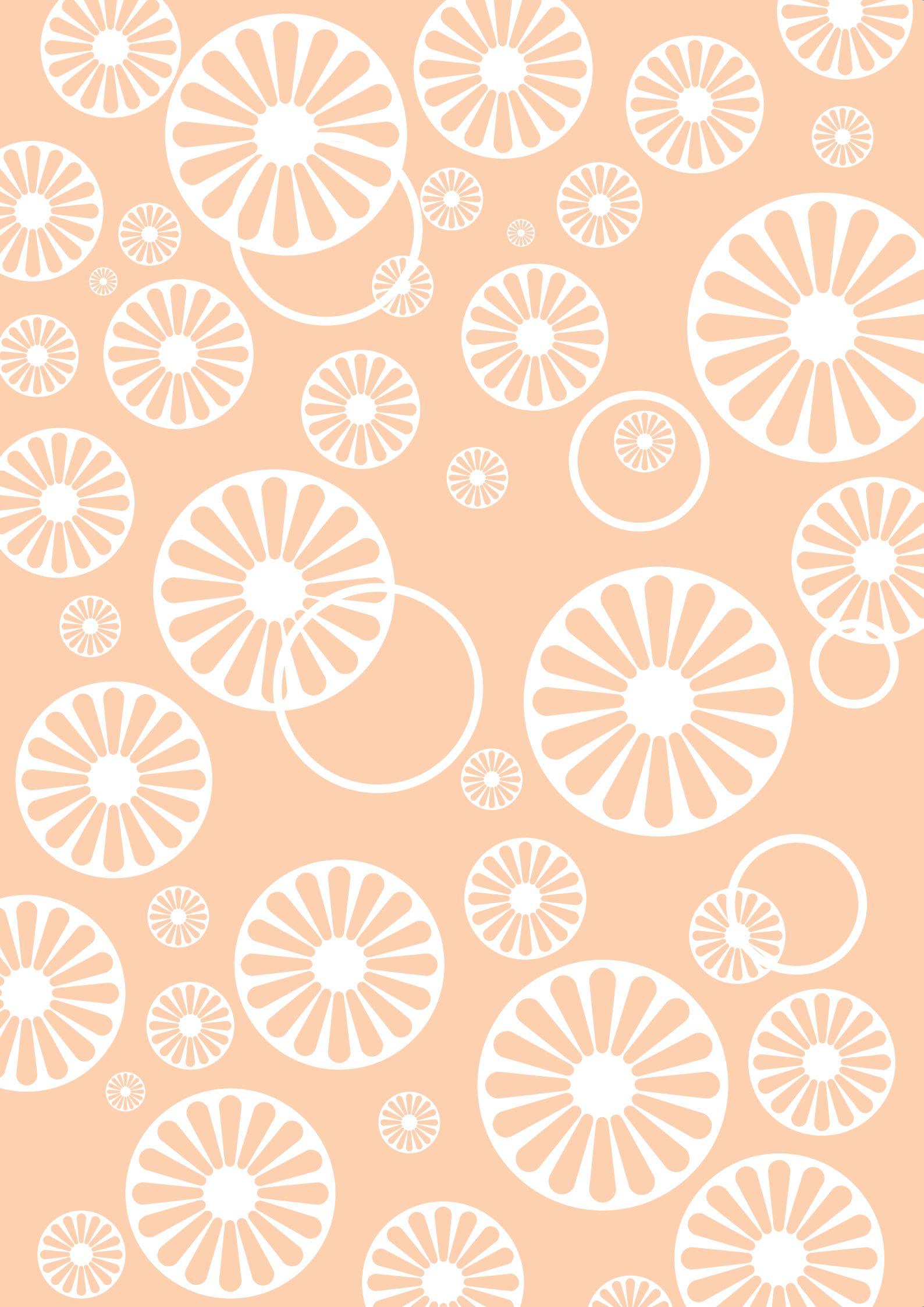
20

20

20

20

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

500

500

500

500

500

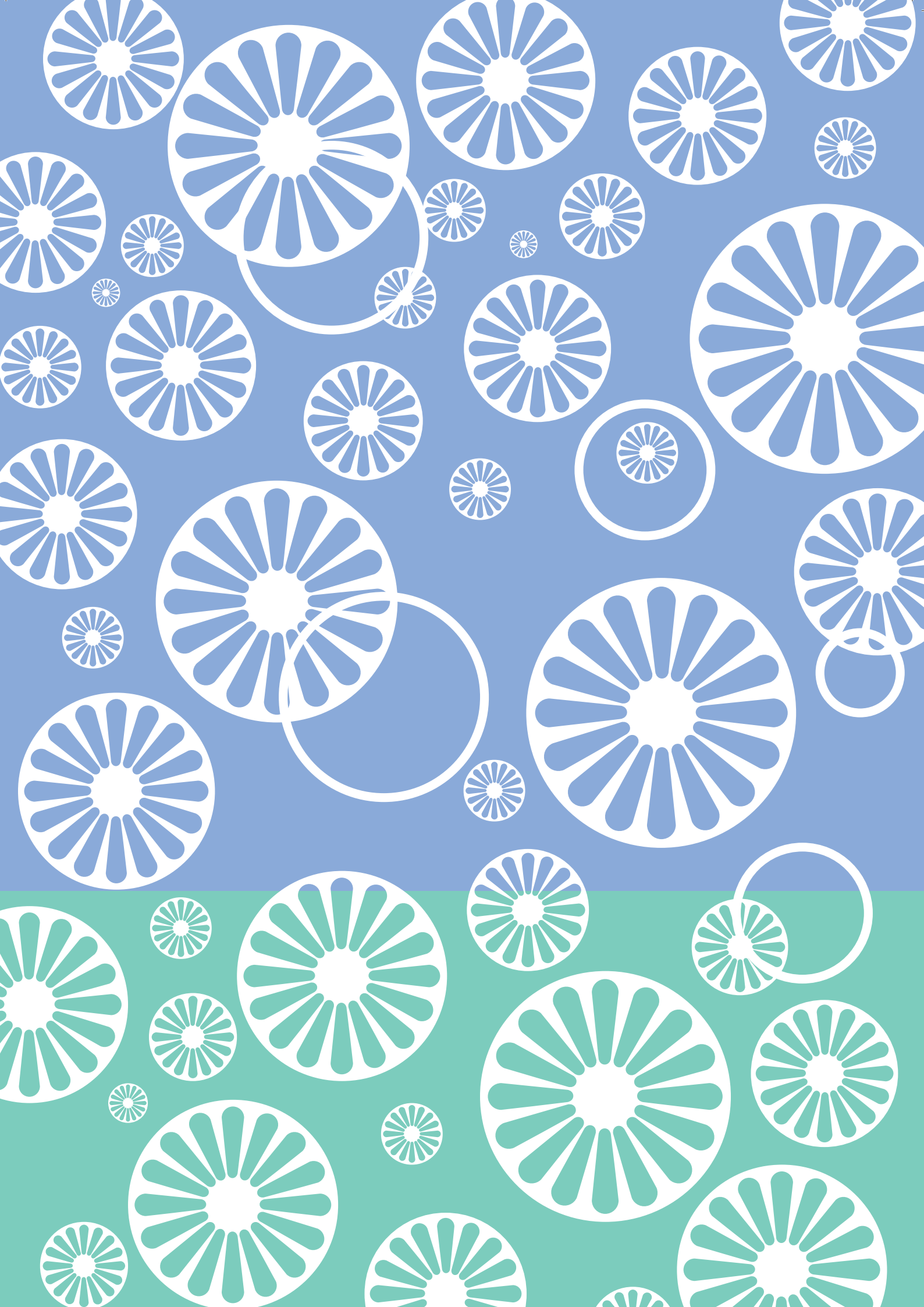
500

500

500

500

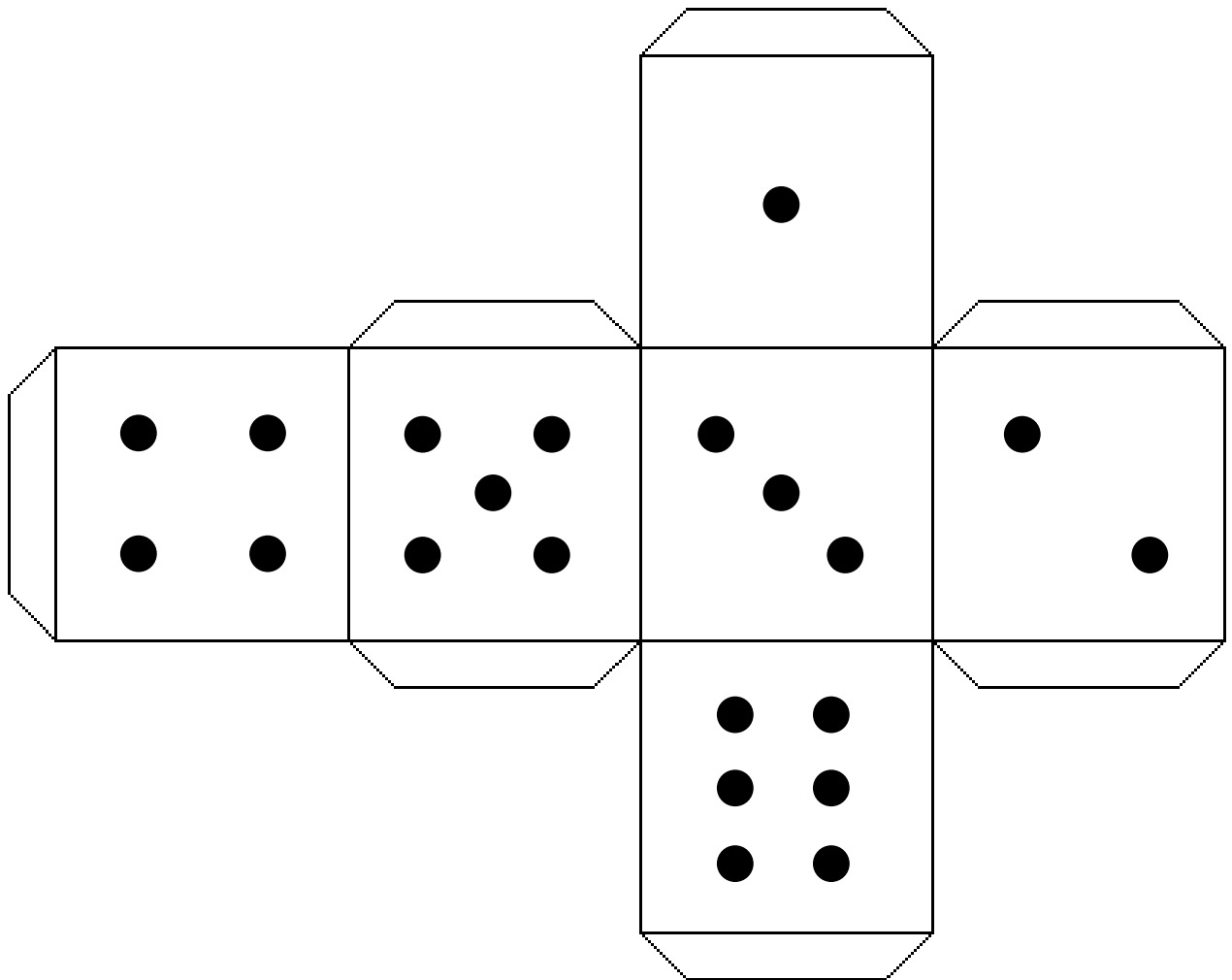
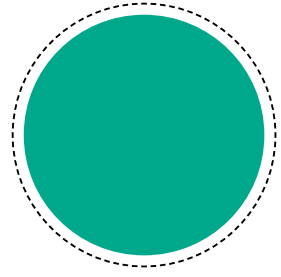
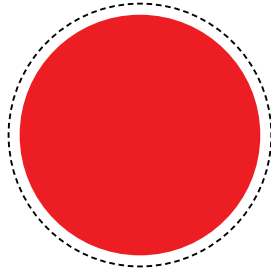
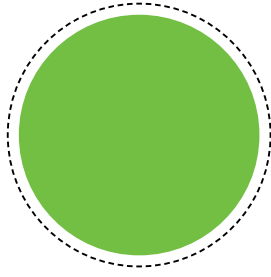
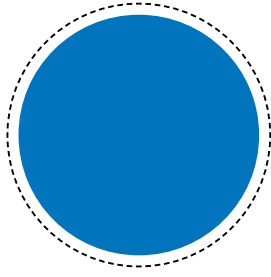
500

Glavne informacije

Varčevanje – izogibanje pretiranemu trošenju; gospodarstvo¹

Investiranje – nameniti (denar ali kapital), da bi imeli dobiček²

Kratkoročni cilji – do 1 leta

Srednjeročni cilji – od 2 do 5 let

Dolgoročni cilji – od 5 do 10 let ali več

Tekoči račun »nevidna avtomatska denarnica«³

- oseba lahko izvaja bančne transakcije, npr. denarni depozit, dvig in nakazilo denarja na druge račune
- direktne redne bremenitve (npr. najemnina, voda, plin itn.)

Plačilo ali debetna kartica »plastični denar«

- s kartico lahko dvignete bankovce (na bankomatu)
- to je najvarnejši način hranjenja denarja
- s kartico lahko plačate izdelke in storitve

Kreditna kartica »posojilo v vašem žepu«

- plačilna kartica, s katero lahko dvigujete ali plačujete z denarjem, ki ga nimate.
- za določen čas je to zastonj posojilo, ki pa ga boste morali odplačati skupaj z obrestmi.

Varčevalni račun »fleksibilen hranilnik«

- kombinacija tekočega računa in varčevanja za omejeno časovno obdobje
- denar na računu ni vezan

Vešana vloga »dolgoročen hranilnik«

- račun za določeno obdobje, ki se uporablja za dostop do privarčevanega denarja na banki
- denar je vezan ves čas

Obrestna mera »denar proizvaja denar«

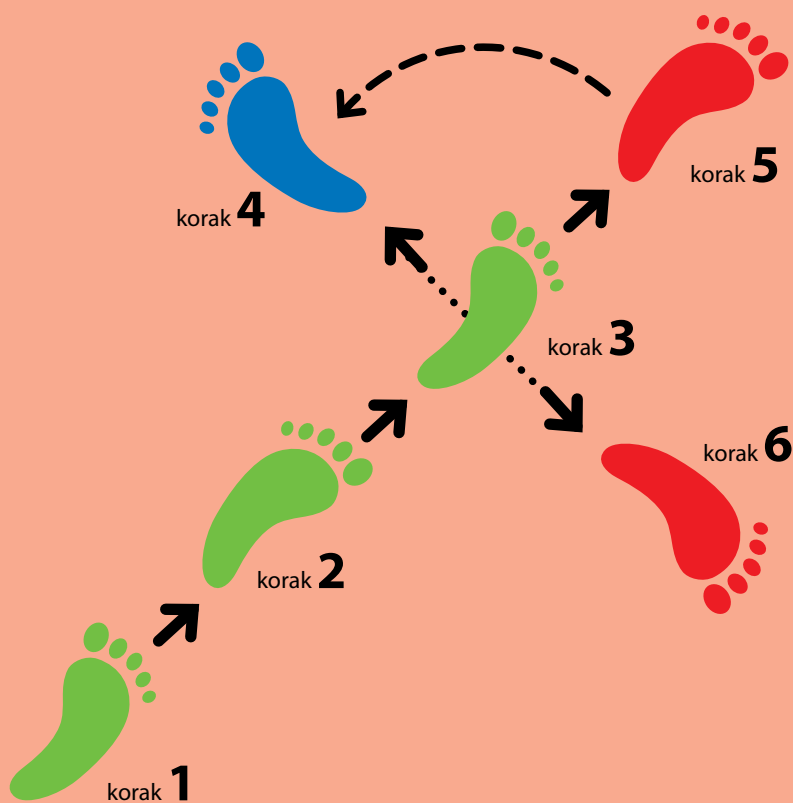
- obrestna mera na trgu je odvisna od zneska obresti centralne banke
- za depozite je to cena, ki jo banka plača stranki – za posojila pa znesek, ki ga stranka plača banki

1 dictionary.search.yahoo.com

2 dictionary.search.yahoo.com

3 <http://www.nadaciaslp.sk/cvicna-banka/skolenie/bankovce>

MODUL 3

5

- Kako si lahko sposodim denar?
- Kje ga lahko dobim?
- Po kakšni ceni?

VAJA 3A: IZKUŠNJE S POSOJILI

Namen: Razmisliti, kje si lahko izposodim denar, ko ga potrebujem, in zakaj?

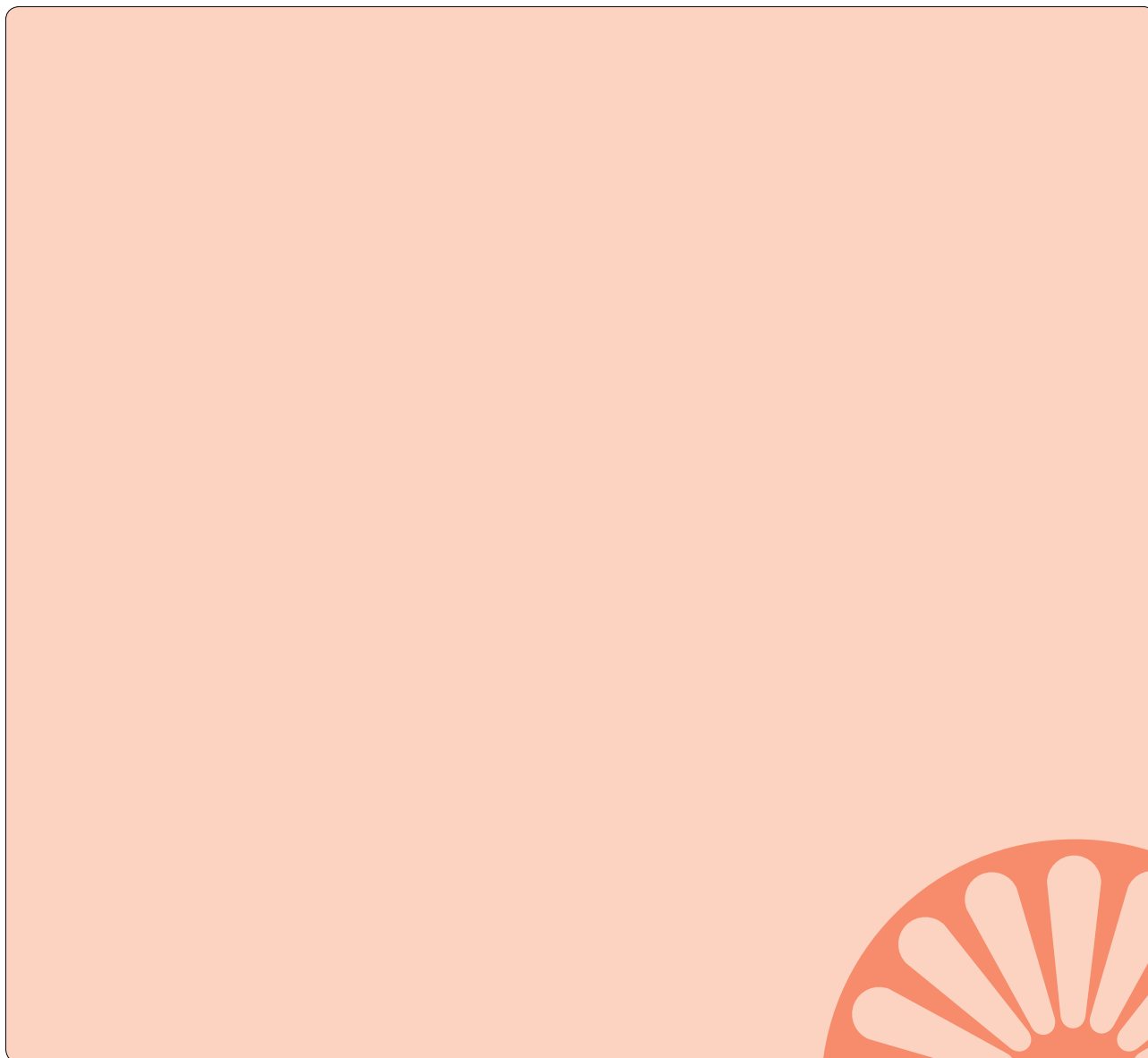
Vir denarja za posojilo						
Družinski člani, sorodniki in prijatelji						
Oderuhi						
Razvojne/humanitarne organizacije						
Posojilnice						
Banke						

Razpoložljiv čas: 60 minut

VAJA 3B: KREDITNI KALKULATOR – KAKO IZRAČUNATI VIŠINO OBRESTI?

Namen: Pomoč pri razumevanju, kako banka izračuna obroke posojila in koliko me bo bančno posojilo stalo?

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 3C: KAKO IZRAČUNATI VIŠINO OBRESTI BREZ KREDITNEGA KALKULATORJA?

Namen: Pomoč pri učenju, kako sam izračunam ceno posojila.

Primer:

- Vsota POSOJILA = 1000

- Obrestna mera (letna) = 50 % = 0.5

$$\text{IETNI OBROK} = 1000 \times (1+0,5) = 1000 \times 1,5 = 1500$$

Razpoložljiv čas: 45 minut

- ✓ Ne izposojajte si več denarja, kot ga res potrebujete!
- ✓ Izposojen denar porabite pametno in se držite svojih načrtov!

VAJA 3D: V BANČNI POSLOVALNICI

Namen: Pomoč pri razumevanju postopka vloge za posojilo.

Bančni referent vpraša:

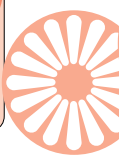
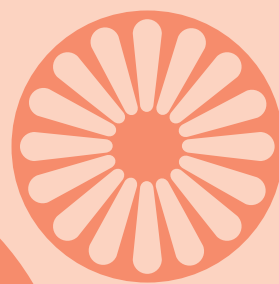
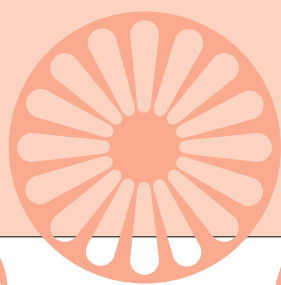
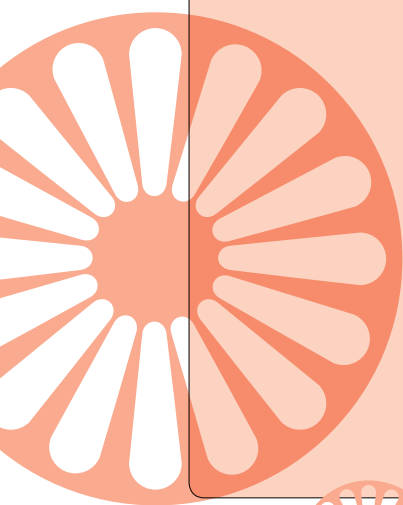
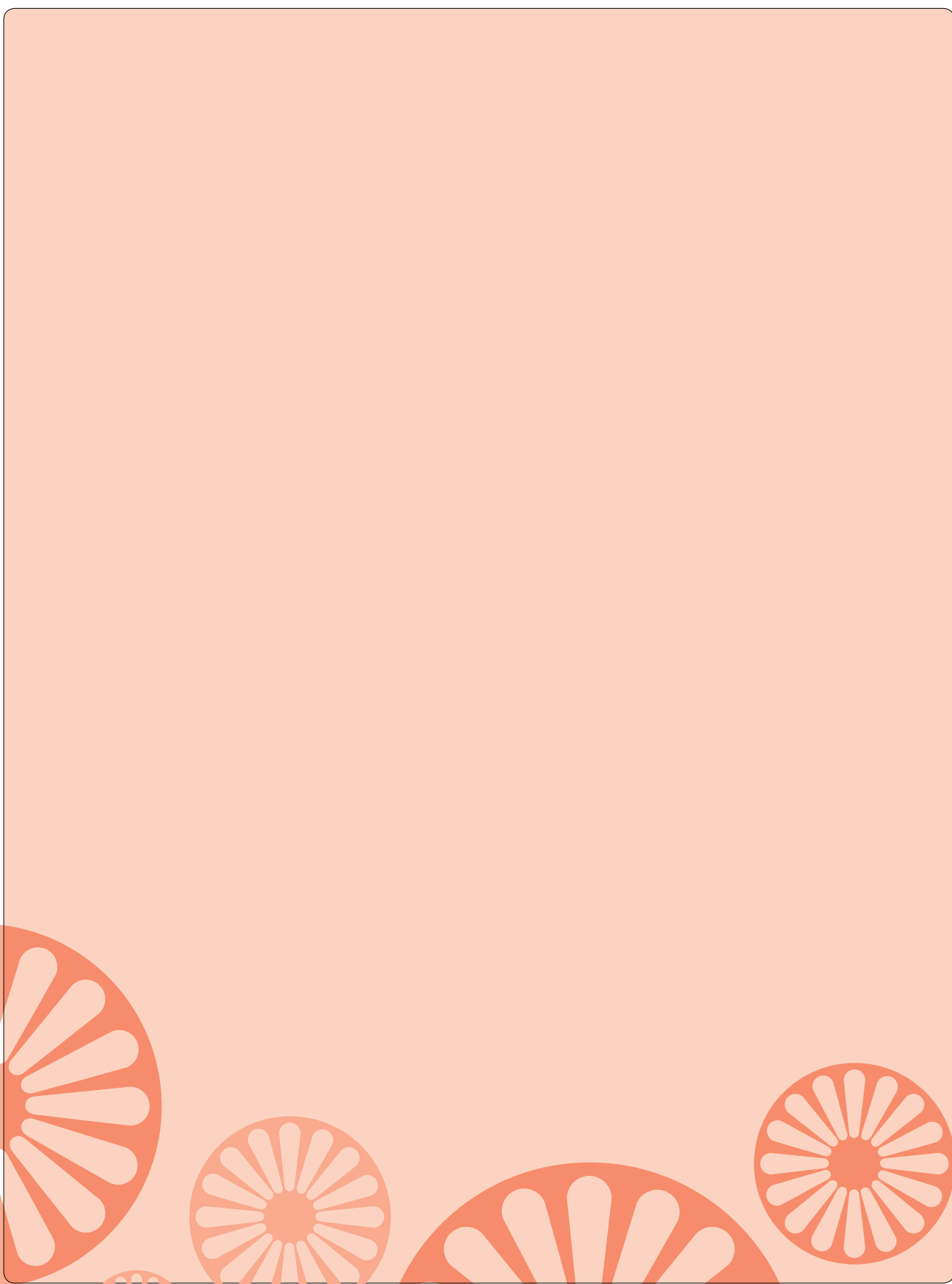
Koliko denarja potrebujete?
Za kakšno časovno obdobje?
Za kaj boste porabili denar?
Imate še kakšne druge obveznosti - kredite, kreditne kartice, hipoteke?
Ste zaposleni? Kdaj ste se zaposlili pri tem delodajalcu?
Kakšen je vaš mesečni dohodek?
Koliko članov šteje vaše gospodinjstvo?
Ste poročeni? Je vaša žena zaposlena?
Imate še kakšne druge dohodke?
Ste pripravljeni prestaviti račun, na katerega prejimate plačo, na našo banko?
Pričakovani dokumenti:
- kopija osebne izkaznice
- izjava delodajalca
- drugo
Upoštevajte:
pristojbine za vašo vlogo - 50 €
življenjsko zavarovanje za posojilo - 50 € letno
pristojbine za bančni račun - 2.50 € mesečno
tukaj dobite vaš posojilni načrt
čas odobritve - 7 dni

Stranka

moški, 30 let,
zaposlen za poln delovni čas v trgovini,
2 leti delovne dobe pri istem delodajalcu
reden mesečni dohodek - 850 €
poročen, 3 otroci (2 šoloobvezna) - dobijo otroške dodatke, brezposelna žena,
nima posojil,
prošnja za posojilo za obnovo hiše
5.000 € na 10 let.

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 3E: IZBIRANJE MED RAZLIČNIMI POSOJILNIMI VIRI

Namen: Pomoč pri razumevanju, kaj moram premisliti, ko izbiram vir posojila.

Vir denarja za posojilo	Vrsta posojila	Strošek posojila	Pogoji za pridobitev posojila	Trajanje postopka	Zaščita pravic posojilojemalca
Družinski člani, sorodniki in prijatelji					
Oderuhi					
Razvojne/humanitarne organizacije					
Posojilnice					
Banka A	Potrošniška posojila				
Banka A	Debetna kartica z dodatnim limitom				
Banka A	Kreditne kartice				
Banka B	Potrošniška posojila				
Banka B	Debetna kartica z dodatnim limitom				
Banka B	Kreditne kartice				
....					

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 3F: **KAJ VESTE O BANČNIH STORITVAH V POVEZAVI S POSOJILI?**

Namen: Prikazati, kako so bančne storitve zame uporabne.

Srečanje z bratoma Horvat

Peter (30)

- Natakár
- Mesečni dohodek: 700 eur + 100 eur napitnin

Jan (28)

- Brezposeln
- Mesečni dohodek 200 eur državne podpore

* <http://www.nadaciasp.sk/cvicna-banka/skolenie/bankovce>

Razpoložljiv čas: 30 minut

VAJA 3G: NAČRTOVANJE DRUŽINSKEGA PRORAČUNA Z DENARNIM PRILIVOM IZ POSOJILA

Namen: Pomoč pri povzemanju znanja, ki sem ga dobil o družinskem proračunu in izposojanju denarja.

Preverite mesečne izdatke iz vaje 1E (modul 1) in jih napišite na kartice.

Mesečni izdatek za hrano .....

Mesečni izdatek za elektriko .....

Mesečni izdatek za cigarete .....

Mesečni izdatek za oblačila .....

Mesečni izdatek za stroške avtomobila/transporta ...

Mesečni izdatek za zdravljenje .....

Mesečni izdatek, povezan s potrebami otrok ....

Mesečni izdatek za telefon .....

Mesečni izdatek za kabelsko TV in internet .....

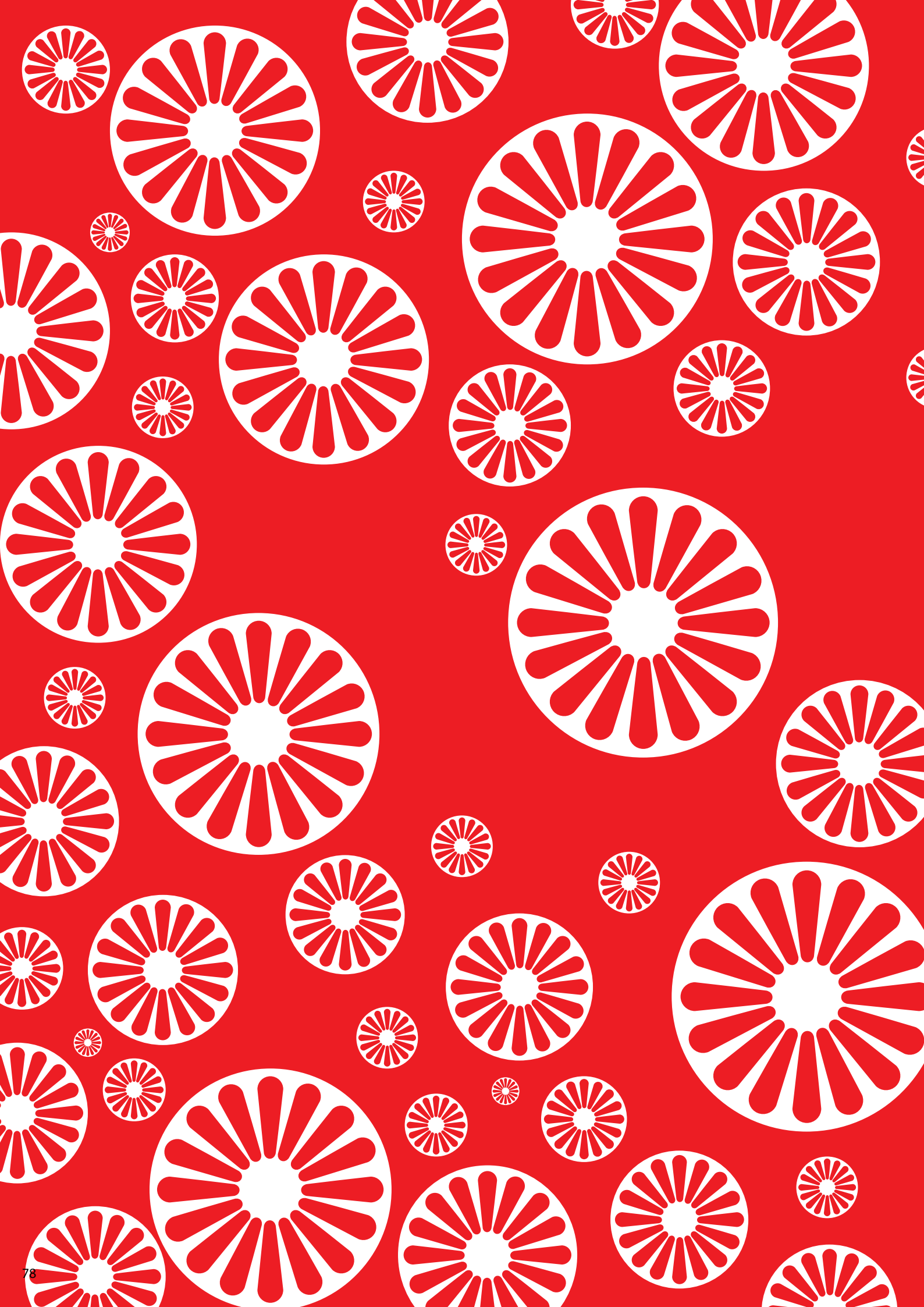
Mesečni izdatek za ogrevanje .....

Mesečni obrok posojila ...

5.000 za obnovo hiše

Nepredvideni strošek

Nepredvideni strošek

Vsota posojila ...

Vsota posojila...

Mesečni obrok posojila ...

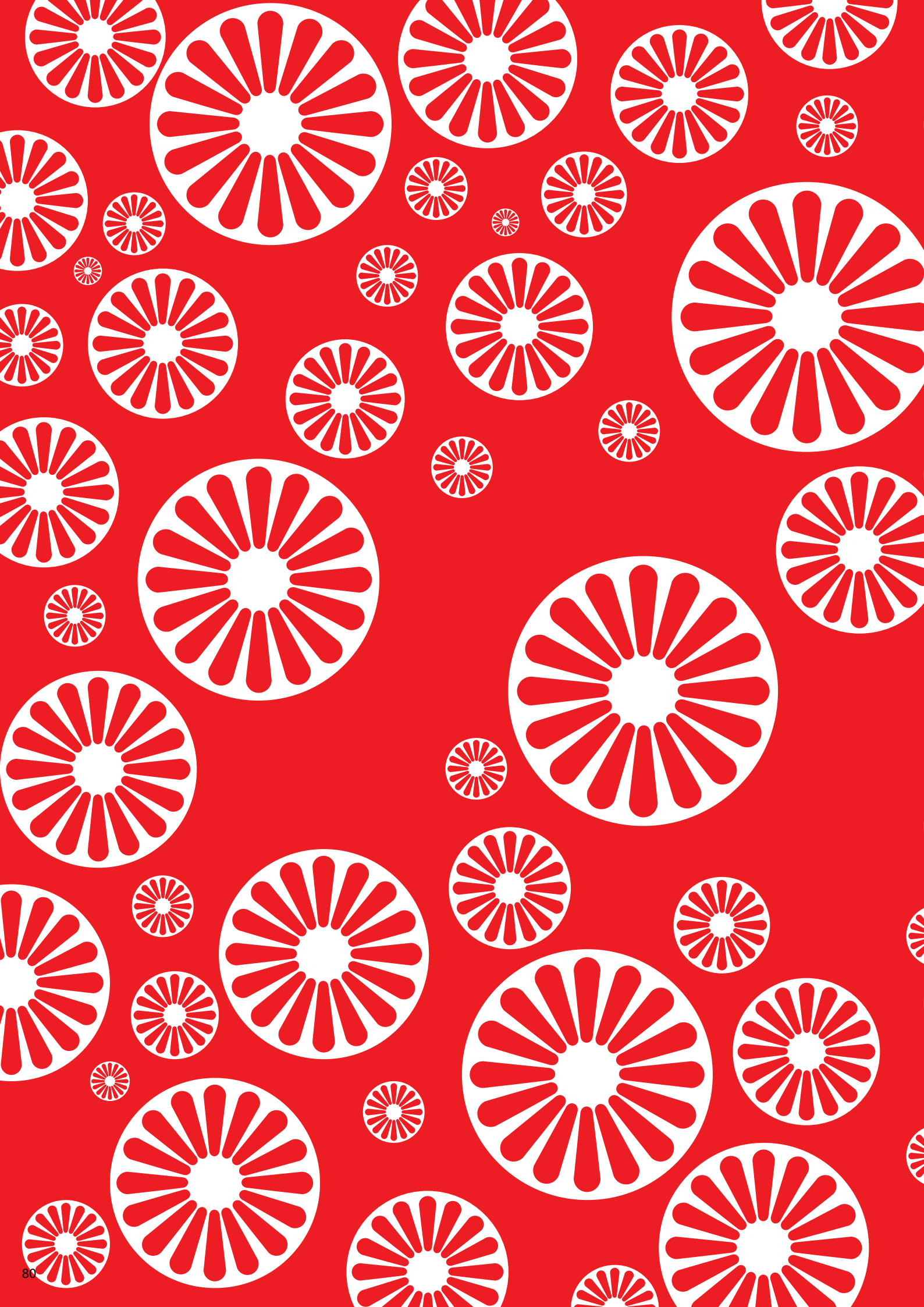
Dohodek ....

Dohodek ....

Dohodek ....

Dohodek ....

2

2

2

2

5

5

5

5

5

5

5

5

10

10

10

10

10

10

10

10

20

20

20

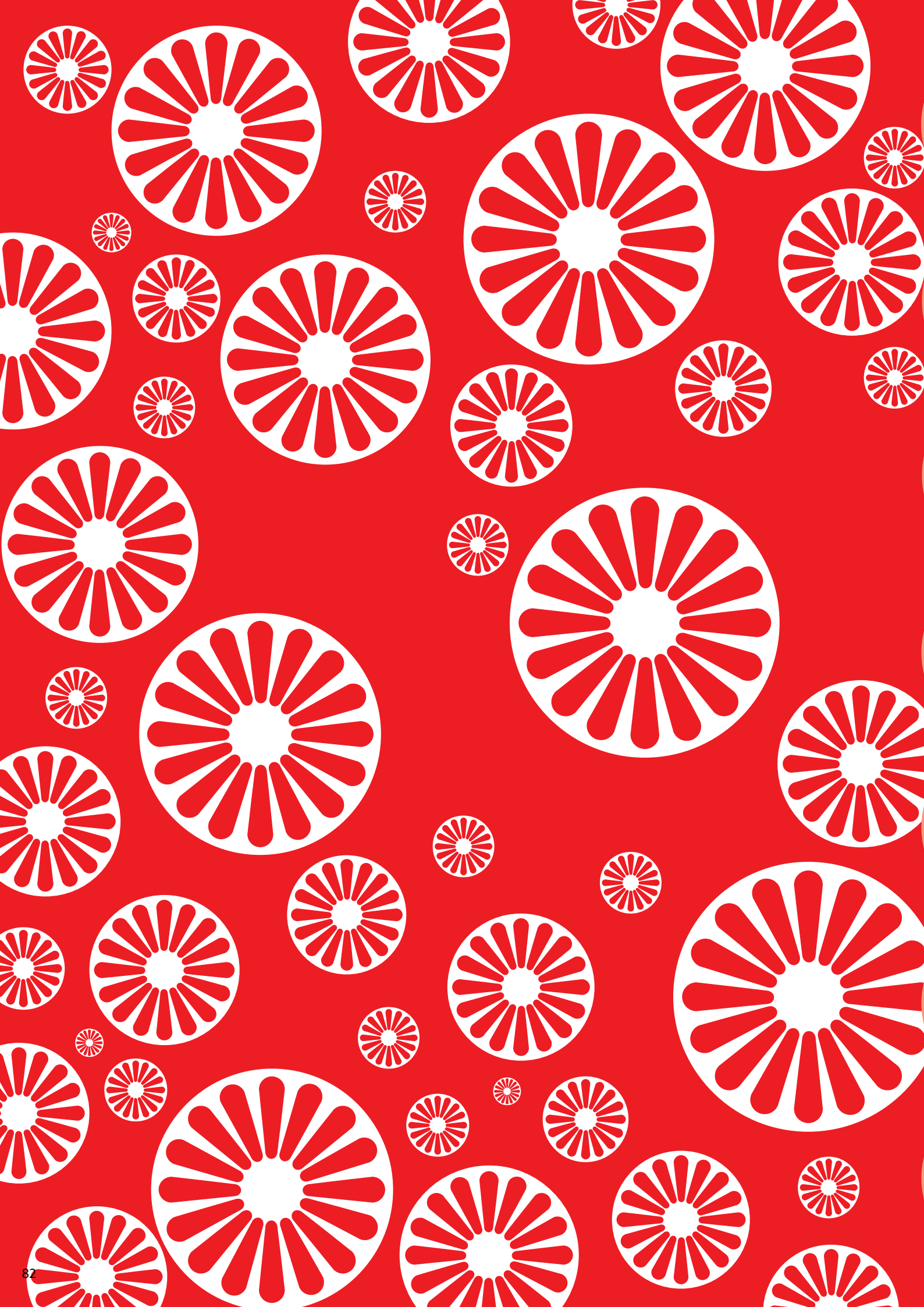
20

50

50

50

50

50

50

50

50

100

100

100

100

100

100

100

100

200

200

200

200

200

200

200

200

500

500

500

500

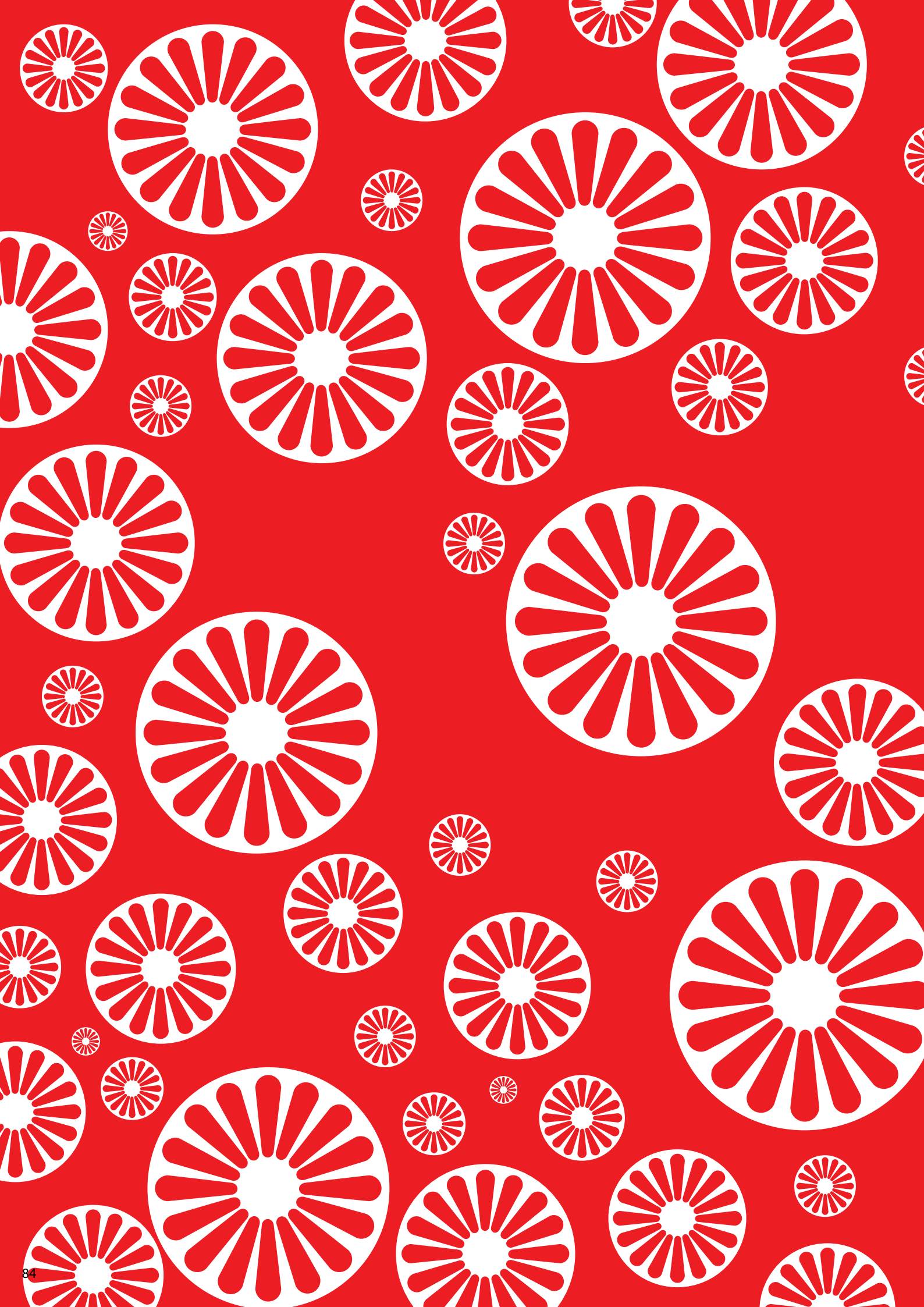

500

500

500

500

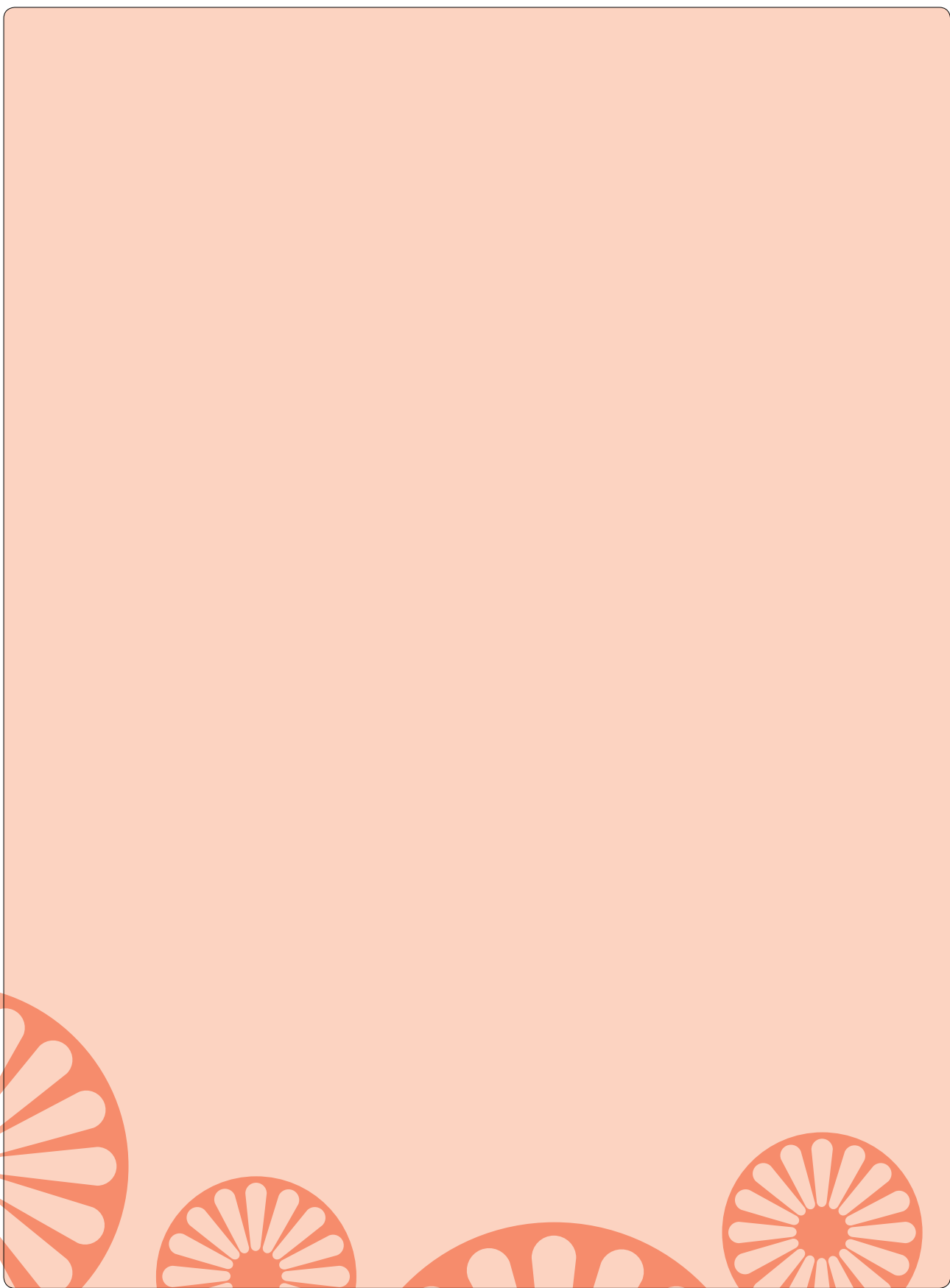
Preračunajte izdatke vašega gospodinjstva, pri tem pa upoštevajte mesečni obrok posojila (aktivnost 3B, modul 3) in skupni dohodek gospodinjstva (aktivnost 1A, modul 1).

	Znesek
Skupni dohodki gospodinjstva	

Vrsta stroškov	Znesek
Stroški, povezani z domom: najemnina/obrok posojila	
Mesečne položnice: elektrika, ogrevanje, telefon, internet ...	
Stroški, povezani s potrebami otrok (šola, dieta ...)	
Redno nakupovanje: živila toaletne potrebščine / kozmetika	
Stroški prevoza (bencin, vzdrževanje vozila, zavarovanje vozila ali vozovnica za avtobus itn.)	
Oblačila	
Zdravljenje	
Zabava, dopust	
SKUPAJ:	

	Znesek
Vsota posojila	
Mesečni obrok	

Razpoložljiv čas: 90 minut

Glavne informacije

Posojilo – vsota denarja, ki jo morate vrniti in odplačati skupaj z obrestmi.¹

Hipoteka – posebna oblika zavarovanega posojila, kjer morate namen posojila navesti posojilodajalcu, za nakup nepremičnin, kot so hiša ali kmetijsko zemljišče.²

Obresti – pristojbine, ki jih plačate za uporabo denarja druge stranke. Za posojilojemalca je to strošek izposojanja, za posojilodajalca pa dohodek iz naslova izposojanja.³

Kreditna kartica – kartica, ki jo izda banka, s katero ima nosilec možnost izposojanja sredstev, običajno za nakup.⁴

1 <https://en.wiktionary.org/wiki/loan>

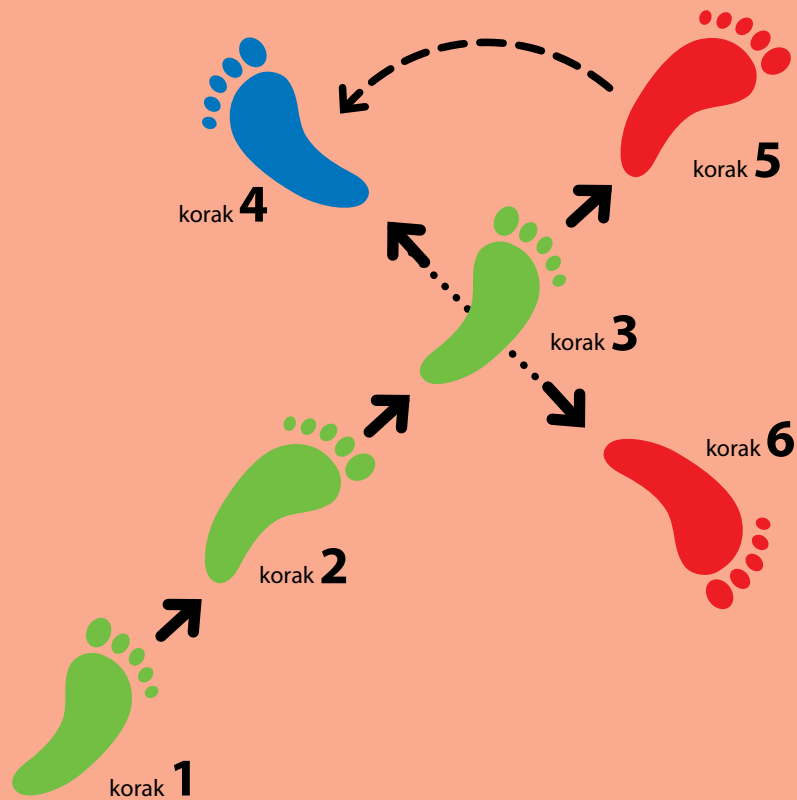
2 <http://en.wiktionary.org/wiki/mortgage>

3 <http://www.businessdictionary.com/definition/interest.html#ixzz3ZSUFtDTT>

4 <http://www.investopedia.com/terms/c/creditcard.asp#ixzz3ZSUtBcLd>

MODUL 4

6 • Kako lahko povečam svoj dohodek?

VAJA 4A: ČASOPISNO OGLAŠEVANJE PROSTIH DELOVNIH MEST

Namen: Naučiti se analizirati informacije v oglasu za delovno mesto.

Delovno mesto	Zahteve	Primernost za zaposlitev

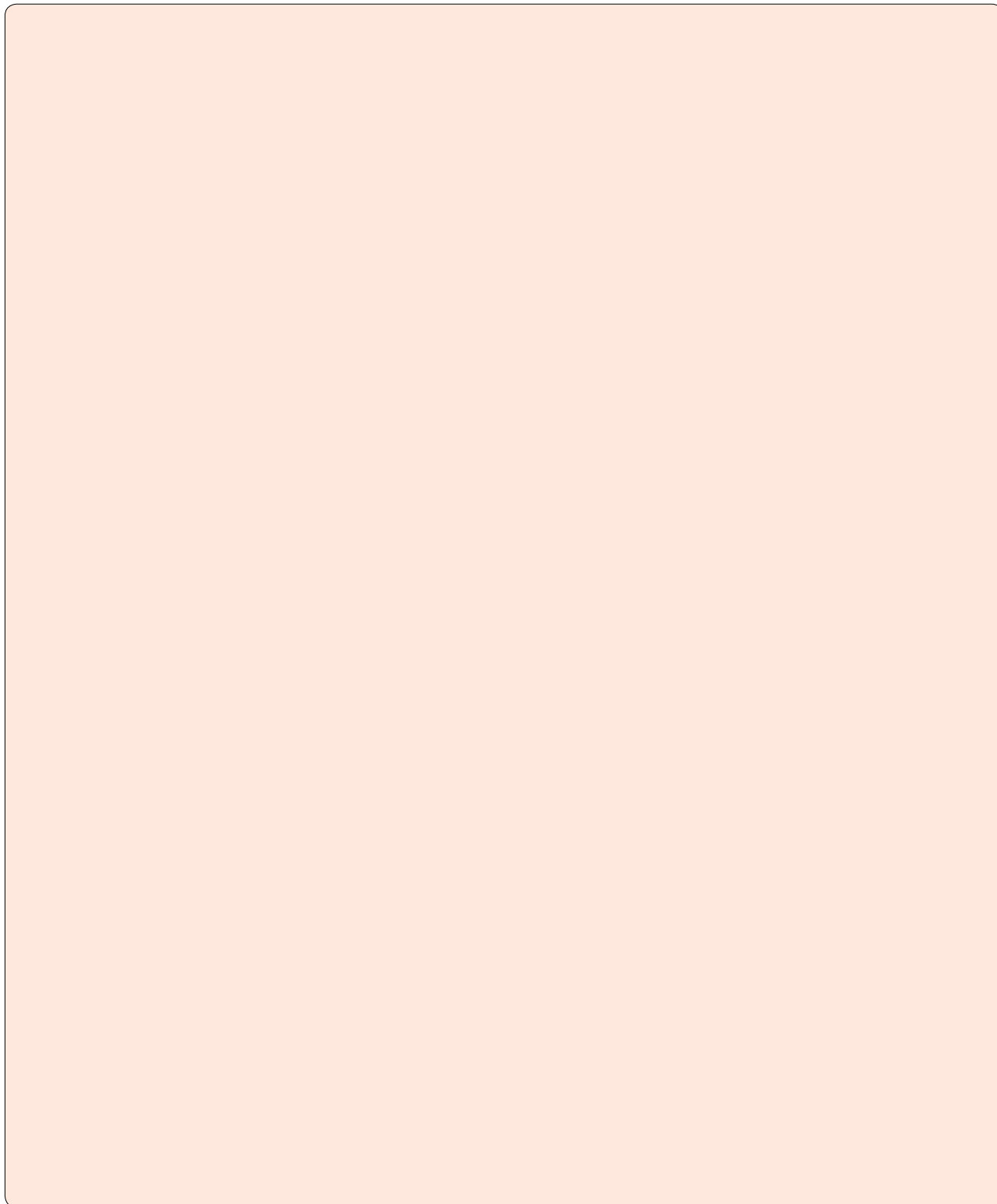

Razpoložljiv čas: 25 minut

VAJA 4B: REGISTRACIJA V BAZI NOVIH DELOVNIH MEST IN KLJUČNA BESEDA ZA ISKANJE V BAZI

Namen: Naučiti se, kako na spletu poiskati zaposlitev.

Razpoložljiv čas: 55 minut

VAJA 4C. PRIPRAVA ŽIVLJENJEPISA (CV)

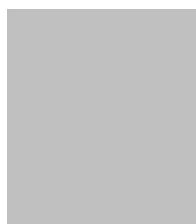

Namen: Pomoč pri pripravi CV-ja

Izvajalec programa vam bo svetoval, katero obliko življenjepisa boste uporabili. Pred vami je eden izmed primerov.

OSEBNI PODATKI Vpišite ime in priimek

[Rubrike niso obvezne. Prazne rubrike odstranite.]

Vpišite ulico, hišno številko, pošto številko, kraj, državo

Vpišite telefonsko številko Vpišite številko prenosnega telefona

Vpišite e-naslov(e)

Vpišite naslov svoje osebne spletne strani

Vpišite vrsto storitve za neposredno sporočanje (IM), ki jo uporabljate

Vpišite uporabniški račun za neposredna sporočila

Spol Vnesite spol | Datum rojstva dd/mm/llll | Državljanstvo Vnesite državljanstvo

PRIJAVA NA DELOVNO MESTO Vpišite prijavo na delovno mesto / prijavo na delo / želeno
PRIJAVA NA DELO področje dela / prijavo na izobraževanje / osebna izjava, na
ŽELENO PODROČJE DELA katerega se prijavljate (vse nepotrebne rubrike v levem stolpcu
PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE odstranite)
OSEBNA IZJAVA

DELOVNE IZKUŠNJE

[Ločeno opišite vsako od delovnih izkušenj. Začnite z delom, ki ste ga opravljali nazadnje.]

Vpišite datum (od - do) Vpišite naziv delovnega mesta oziroma vašo funkcijo

Vpišite naziv delodajalca in kraj, kjer ste delali (če je delovna izkušnja zelo pomembna, lahko dodate naslov v celoti ter spletno stran)

Vpišite vaše glavne naloge in pristojnosti

Vrsta dejavnosti ali sektor Vpišite vrsto dejavnosti ali sektor

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

[Ločeno opišite vsak program izobraževanja. Začnite z zadnjim.]

Vpišite datum (od - do) Vpišite naziv pridobljene izobrazbe

Navedite raven Evropskega ogrodja kvalifikacij (EOK), če je določena

Vpišite naziv in naslov izobraževalne ustanove (po potrebi tudi državo)

Vpišite glavne predmete oziroma kompetence, ki ste jih pridobili

KOMPETENCE

[Odstranite vse neizpolnjene rubrike.]

Materni jezik Vpišite materni jezik (materne jezike)

Drugi jeziki	RAZUMEVANJE		GOVORJENJE		PISNO SPOROČANJE
	Slušno razumevanje	Bralno razumevanje	Govorno sporazumevanje	Govorno sporočanje	
Vpišite jezik	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo
Vpišite potrdila o jezikovnem znanju ter stopnjo, če je navedena.					
Vpišite jezik	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo	Vnesite stopnjo
Vpišite potrdila o jezikovnem znanju ter stopnjo, če je navedena.					

Stopnja: A1/A2: Osnovni uporabnik - B1/B2: Samostojni uporabnik - C1/C2: Usposobljeni uporabnik
Skupni evropski jezikovni okvir

Komunikacijske kompetence Navedite vaše komunikacijske kompetence. Navedite, kje in kako ste jih pridobili,

Organizacijske/vodstvene kompetence Navedite vaše organizacijske/vodstvene kompetence. Navedite kje in kako ste jih dobili.

Strokovne kompetence Navedite vaše strokovne kompetence, ki niso bile vključene v nobeno drugo rubriko. Navedite, kje in kako ste jih dobili. Primer:
dobro poznavanje procesa nadzora kakovosti (na sedanjem delovnem mestu odgovoren za kontrolo kakovosti)

Računalniške kompetence Navedite vaše računalniške kompetence. Navedite kje in kako ste jih dobili. Primer:
dobro obvladovanje orodij Microsoft Office™

Druge kompetence Navedite morebitne druge kompetence, ki niso bila vključena v nobeno od prejšnjih rubrik. Primer:
tesarstvo

Vozniško dovoljenje Navedite kategorijo voznškega dovoljenja (voznških dovoljenj). Primer:
B

DODATNI PODATKI

Objave Vpišite najpomembnejše objave, predstavitve, projekte, konference, seminarje, priznanja in predstavitev nagrade, članstva, reference. Rubrike, ki jih ne boste izpolnili, odstranite tudi v levem stolpcu.

Projekti Primer objave:

Konference Kako napisati dober življenjepis, založba Društva samostojnih založnikov, Ljubljana, 2002.

Seminarji Primer projekta:

Priznanja in nagrade Gledališka in koncertna dvorana Lendava: nadzor del in izbira izvajalcev (1995-2003).

Članstva

Reference

PRILOGE

Naredite seznam prilog, ki jih boste priložili življenjepis. Primer:
kopija diplome in drugih potrdil o izobraževanju;
priporočila delodajalca in potrdila o opravljenih praktičnih usposabljanjih z delom;
objave ali raziskovalna dela.

VAJA 4D: ZAKAJ SE ŽELIM SAMOZAPOSLITI?

Namen: Razmisliti o priložnostih samozaposlene osebe.

Motivi za samozaposlitev

finančni	nefinančni

Razpoložljiv čas: 35 minut

VAJA 4E: DISKRIMINACIJA NA TRGU DELA

Namen: Opredeliti, kaj je diskriminacija na trgu dela?

Situacija A:

Dva kandidata se prijavita na delovno mesto. Kot izhaja iz življenjepisa, je kandidat X ženska, pripadnica etnične manjšine, s srednješolsko izobrazbo in brez izkušenj na tem področju. Kandidat Y je moški, ki pripada etnični večini, z univerzitetno izobrazbo in petimi leti delovnih izkušenj na tem področju. Kandidat Y dobi službo.

Situacija B:

Dva kandidata se prijavita na delovno mesto. Kot izhaja iz življenjepisa, imata oba enako stopnjo izobrazbe in enako izkušenj na tem področju. Edina razlika med njima je etnična pripadnost in njun spol. Kandidat X je ženska, ki pripada etnični manjšini, medtem ko je kandidat Y moški, ki pripada etnični večini. Kandidat Y dobi službo.

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 4F: KAKŠNA JE MOJA POSLOVNA IDEJA IN ALI JE LAHKO DOBIČKONOSNA?

Namen: Pomoč pri razvijanju moje poslovne ideje in razmislek, ali lahko postane dobičkonosna.

Izdelki/storitve – Katere izdelke in/ali storitve bom zagotovil?

Stranke – Kdo so moje tipične (ciljne) stranke? Katere so njihove glavne značilnosti: starost, spol, izobrazba, lokacija, prihodki itn.?

Konkurenca – Ali še kdo na trgu ponuja takšne izdelke/storitve?

Dobava – Kje bom kupoval izdelke, ki jih potrebujem? Zakaj sem izbral določenega dobavitelja – cena, kakovost, lokacija itn.?

Cena, distribucija, promocija – Kako bom oblikoval prodajno ceno? Ali bo cena drugačna od cene konkurentov?

Poslovni prostor in lokacija – Imam lasten poslovni prostor ali ga moram najeti?

Oprema – Kakšno opremo potrebujem?

Finance – Koliko finančnih sredstev potrebujem za začetek poslovanja? Kako si bom zagotovil ta sredstva – lastna sredstva/družina/prijatelji, banka, državna pomoč?

Človeški viri – Ali bom edini zaposlen? Če ne, koliko ljudi moram zaposliti?

Razpoložljiv čas: 45 minut

VAJA 4G: **ALI LAHKO DOBIM PODPORO ZA SVOJE PODJETJE?**

Namen: Dobiti nekaj idej, kje lahko dobim finančno podporo za začetek poslovanja.

A large, empty rectangular area with a light orange background, intended for taking notes or brainstorming ideas.

Razpoložljiv čas: 20 minut

VAJA 4H: REGISTRACIJA MOJEGA PODJETJA

Namen: Poudariti, kako lahko zakonito poslujem.

	S. P. (samostojni podjetnik)	D. O. O. (družba z omejeno odgovornostjo)
DDV	Ni nujno zavezanec	Zavezanec
Obseg osebne odgovornosti	Za obveznosti, nastale pri poslovanju, odgovarja z vsem svojim premoženjem.	Za obveznosti, nastale pri poslovanju, ne odgovarja z lastnim premoženjem.

Postopek registracije: po korakih

Razpoložljiv čas: 40 minut

VAJA 4I: ZGODBA O USPEHU

Namen: Dobiti ideje, kje dobiti podporo za začetek poslovanja.

A large, empty rectangular area with a light orange gradient background, intended for writing notes or ideas.

Razpoložljiv čas: 30 minut

GLAVNE INFORMACIJE

Samozaposlitev – situacija, v kateri posameznik dela zase namesto za delodajalca, ki mu izplača plačo.¹

Zaposlitev – nekomu zagotoviti delo za plačilo: zaposliti kandidata za delo.²

Podjetnik – oseba, ki organizira in upravlja podjetje, običajno z veliko pobude in tveganja.³

---

1 <http://www.thefreedictionary.com/self+employed>

2 <http://www.thefreedictionary.com/employed>

3 <http://dictionary.reference.com/browse/entrepreneur>

Viri:

1. Dictionary.com (2015), *Entrepreneur* in *Collins English Dictionary - Complete & Unabridged 10th Edition*. Source location: Harper Collins Publishers. Povezava: <http://dictionary.reference.com>. Dostop: 5. 5. 2015.
2. Investopedia (2015), *Budget*. Povezava: www.investopedia.com. Dostop: 5. 5. 2015.
3. Investopedia (2015), *Income*. Povezava: www.investopedia.com. Dostop: 5. 5. 2015.
4. Investopedia (2015), *Credit card*. Povezava: <http://www.investopedia.com/terms/c/creditcard.asp#ixzz3ZSUtB-cLd>. Dostop: 5. 5. 2015.
5. Investopedia (2015) *Self-employed*. Povezava: <http://www.investopedia.com/terms/s/self-employed.asp#ixzz3ZSfCs2Mb>. Dostop: 5. 5. 2015.
6. Nadácia Slovenskej sporiteľne. Training bank. 2012. Povezava: <http://www.nadaciaslp.sk/cvicna-banka/skolenie/bankovce> Dostop: 5. 5. 2015.
7. National Europass Centers (2015). CV. Povezava: <http://europass.cedefop.europa.eu>. Dostop: 5. 5. 2015.
8. Olivia Mellan (2011), *Psychology of money-quiz*, Povezava: <http://www.nebraskafinancialeducation.org/wp-content/uploads/2011/09/money-personality-quiz.pdf>. Dostop: 5. 5. 2015.
9. The free dictionary (2015). *Employed*. Povezava: <http://www.thefreedictionary.com/employed>. Dostop: 5. 5. 2015.
10. WebFinance Inc. (2015) *Business dictionary. Interest*. Povezava: <http://www.businessdictionary.com/definition/interest.html#ixzz3ZSUftDTT>. Dostop: 5. 5. 2015.
11. Wiktionary (2015). *Loan*. Povezava: <https://en.wiktionary.org/wiki/loan>. Dostop: 5. 5. 2015.
12. Wiktionary (2015). *Mortgage*. Povezava: <https://en.wiktionary.org/wiki/mortgage>. Dostop: 5. 5. 2015.
13. Yahoo dictionary (2015). *Investing*. Povezava: www.dictionary.search.yahoo.com. Dostop: 5. 5. 2015.
14. Yahoo dictionary (2015). *Savings*. Povezava: www.dictionary.search.yahoo.com. Dostop: 5. 5. 2015.

RAZVOJNO
IZOBRAŽEVALNI
CENTER NOVO MESTO

UNIVERSITY OF PIRAEUS
RESEARCH CENTER

ΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

PREDSTAVITEV PROJEKTA FINALLY

Motivacija projektnih partnerjev temelji na njihovih izkušnjah s specifičnimi ciljnimi skupinami Romov in njihovi potrebi po boljši ter specifični izobrazbi, saj morajo narediti velik korak do stabilnejšega in samostojnejšega ekonomskega položaja. Romi predstavljajo največjo etnično manjšino v Evropi. Njihov položaj pa je kljub temu še zmeraj predmet diskriminacije in družbenega ter ekonomskega izključevanja. Romska manjšina se sooča z visokim tveganjem za revščino in brezposelnostjo, saj jo v času gospodarske krize pestijo slab ekonomski položaj, visoka nepismenost, slabo znanje o upravljanju z denarjem in izvajanju finančnih transakcij ter iskanje zanesljivih informacij in sprejemanje dolgoročnih odločitev. Zatorej obstaja jasna potreba po izvajanju finančnega izobraževanja, ki obravnava specifične okoliščine te ranljive skupine.

Glavni cilj projekta je dvigniti raven finančne pismenosti med odraslimi Romi in informiranje o različnih potrošniških storitvah. Uvodoma smo v vseh partnerskih državah z uporabo enotne metodologije raziskali potrebe Romov s tega področja. Izvedli smo vodene intervjuje s posameznimi Romi, dvema ciljnim skupinama strokovnjakov, ki delajo z Romi, in pomembnimi predstavniki romske skupnosti. Poleg tega smo s preučevanjem različne literature raziskali, kako izobraženi Romi učinkovito upravljajo z družinskimi financami. Na podlagi teh raziskovanj smo razvili izobraževalni program, kako učinkovito upravljati z družinskimi financami, kako postati poučen potrošnik, kako varčevati in pametno nakupovati ipd. Program vsebuje orodja za učenje in poučevanje, ki so prilagojena potrebam romske manjšine, ter so osredotočena na pridobivanje praktičnih veščin za zagotavljanje boljše kakovosti njihovega življenja. Program in izobraževalna orodja bodo preizkušena na pilotnih izobraževanjih in ob zaključku projekta izboljšana ter objavljena v vseh jezikih projektnih partnerjev.